Tietoisku 1/2024 torstaina 15.2.2024 10:00
Vaasan sotilaskoti (max 35 osallistujaa)
Verkkoselaimet tietokoneessa ja älypuhelimessa
Avain verkkosivujen ja palveluiden käyttöön
Täysin uusittu kevennetty versio

Päivitetty Ke 14.02.2024 11:25

Ladattavissa .pdf
https://bit.ly/48vPCa0

Prof. (emer.) Timo Salmi
Tietotekniikkakerho

Kahvi/tee + pulla

Selaimien saloja 2

Ilmoittautumiset viimeistään ti 13.2.2024
sähköpostilla seppo.tuominen@anvianet.fi

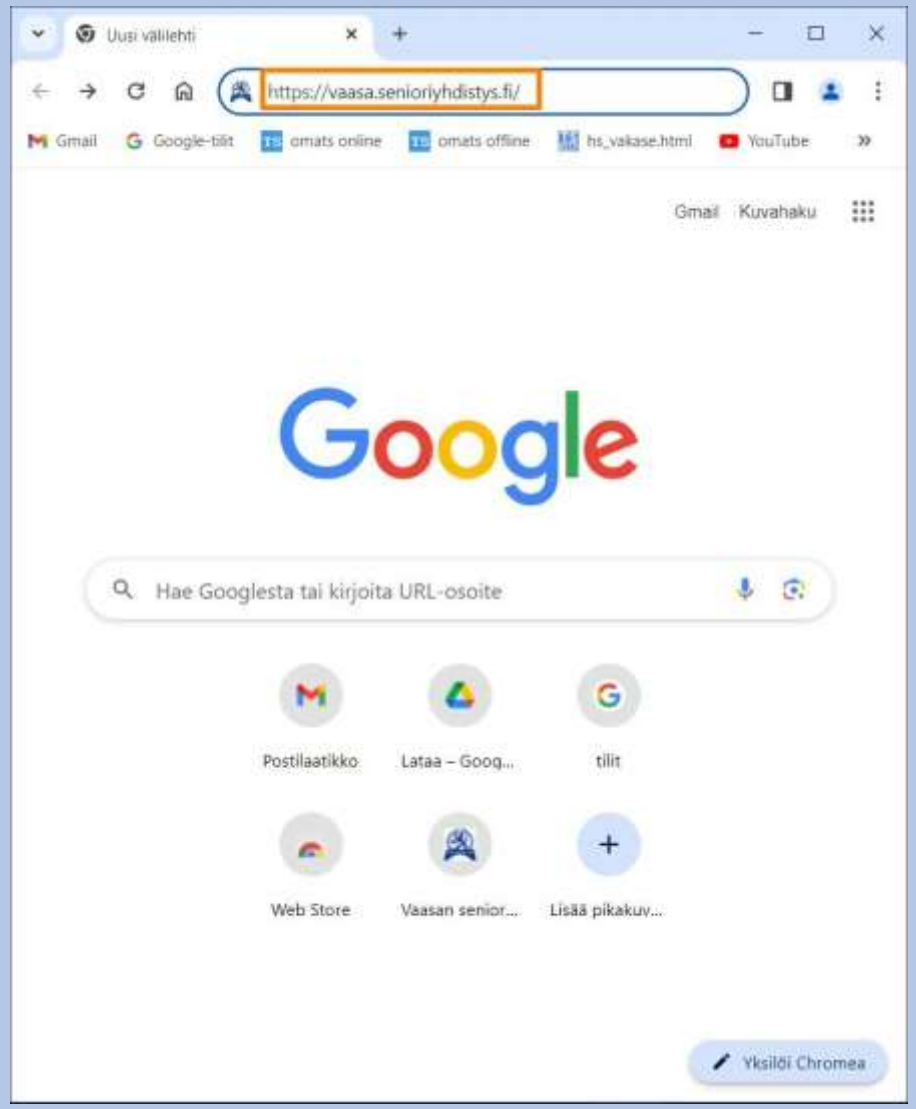

Vaasan seniorit ry

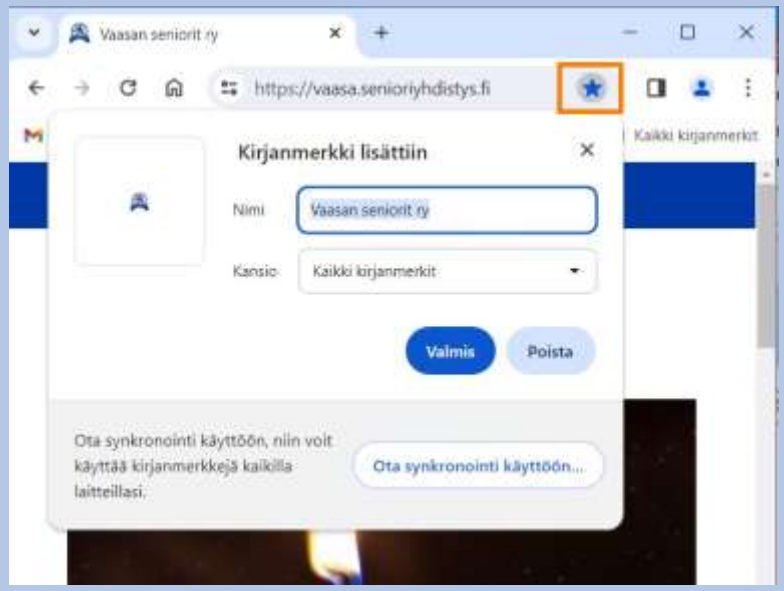
EKL @ Verkosta virtaa

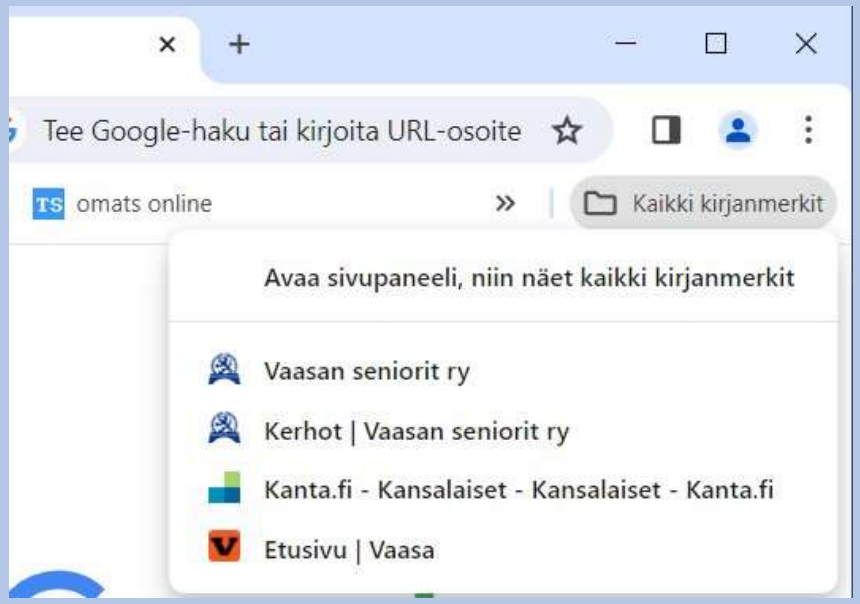
https://www.salminet.fi/

Verkkosivuille Google Chromella

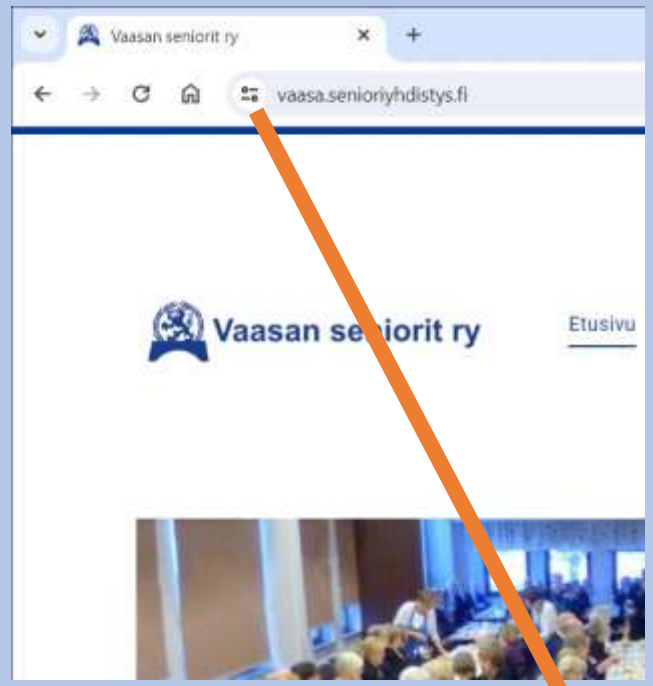

Tapa 1: Kirjoita sivun osoite itse

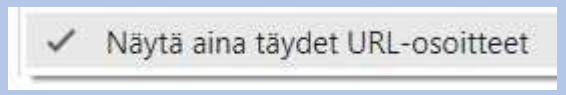
Tapa 2: Tee / käytä kirjanmerkkejä

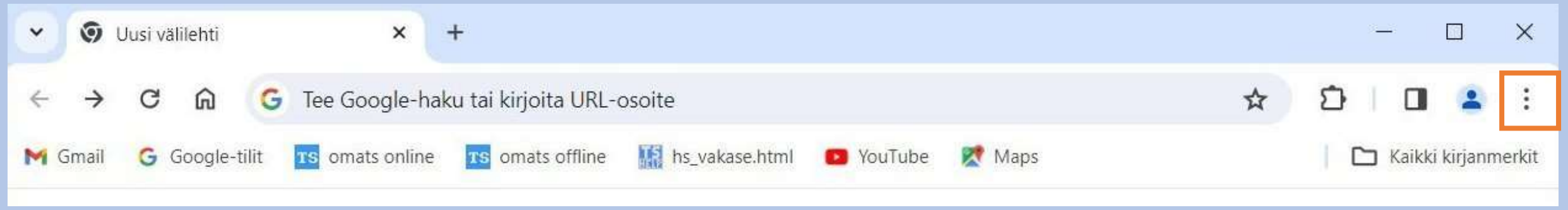
Tapa 3: Vedä verkkosivu pikalinkiksi työpöydälle

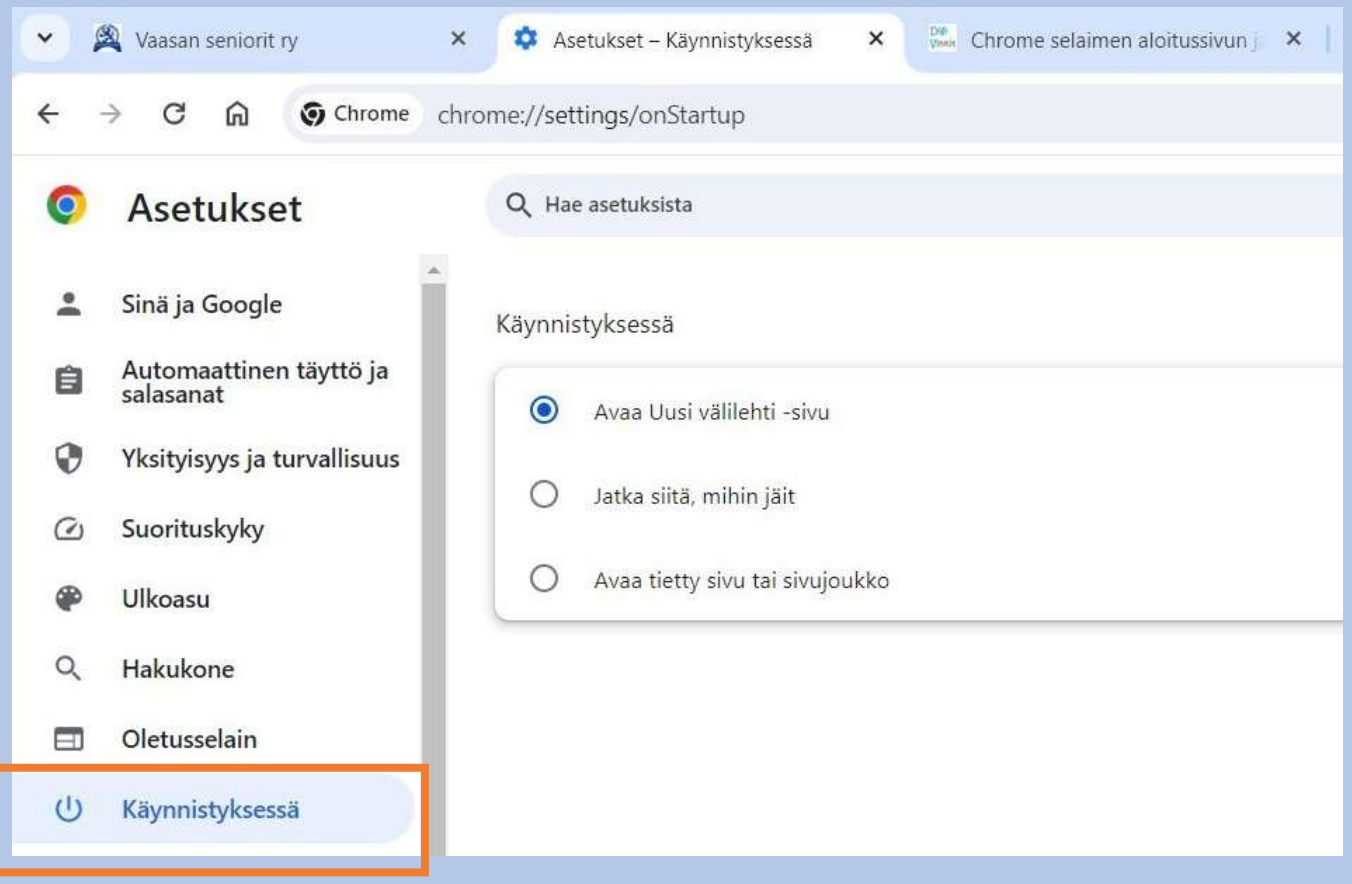

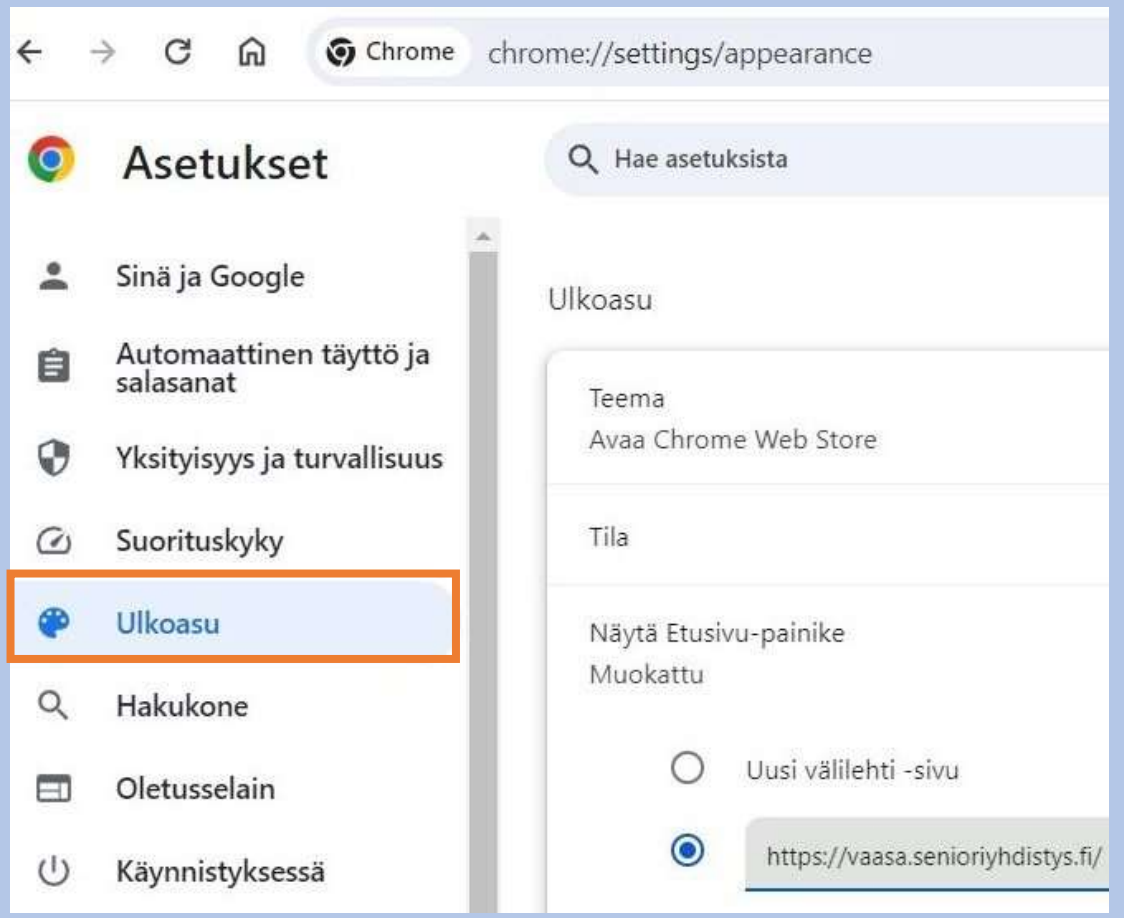
Miksi Edge-kuvake? Koska luennoitsijalla oletusselain

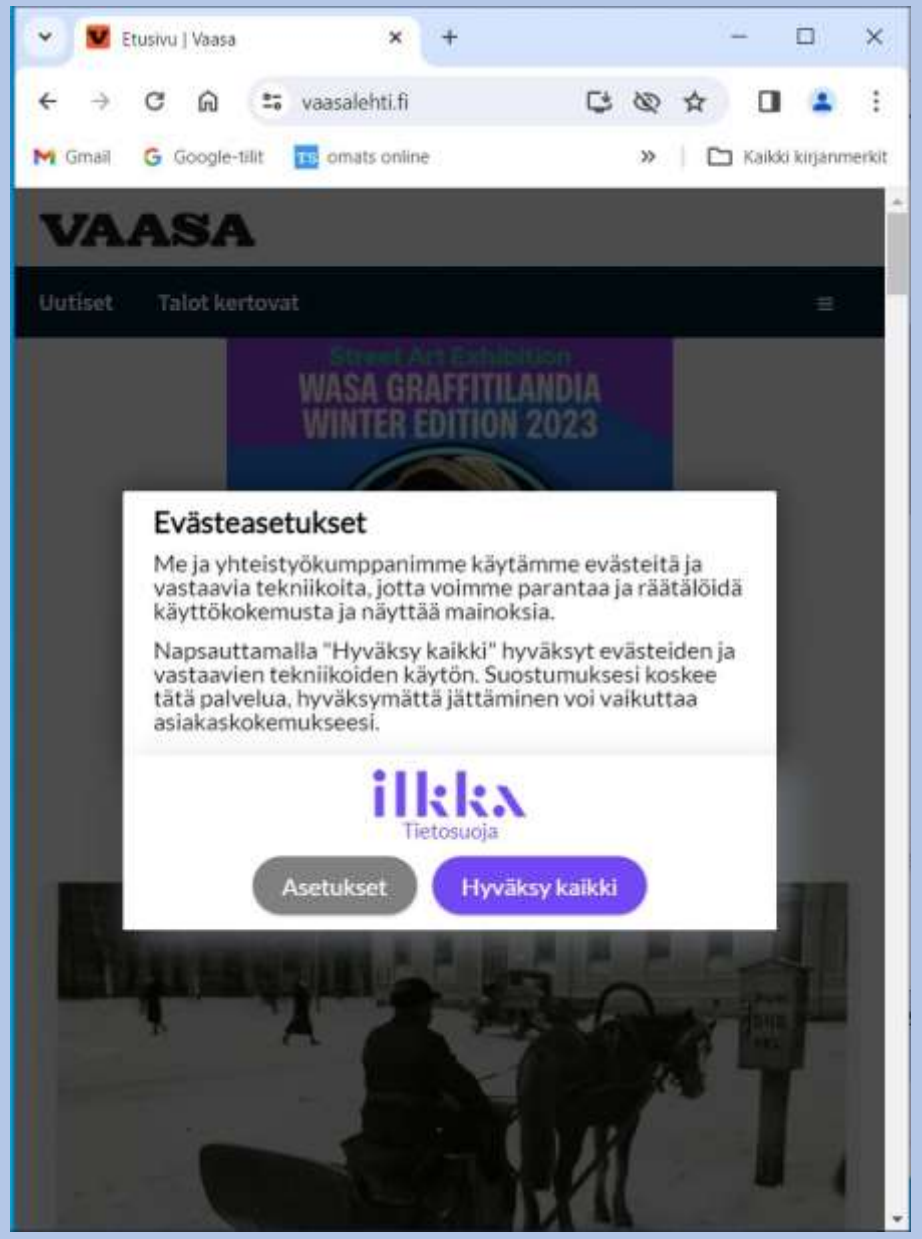
Google Chromen aloitussivu[je]n ja etusivun asettaminen (eri asiat)

ikuisuuskysymys netin evästeet (cookies) selaimissa

Yksi yhteenveto: "Evästeet ja niiden luvat ovat sekava vyyhti niin tietoteknisesti kuin juridisestikin aina EU tasoa myöten, eikä kenelläkään ole selkeitä, hyvin perusteltuja yksiselitteisiä vastauksia".

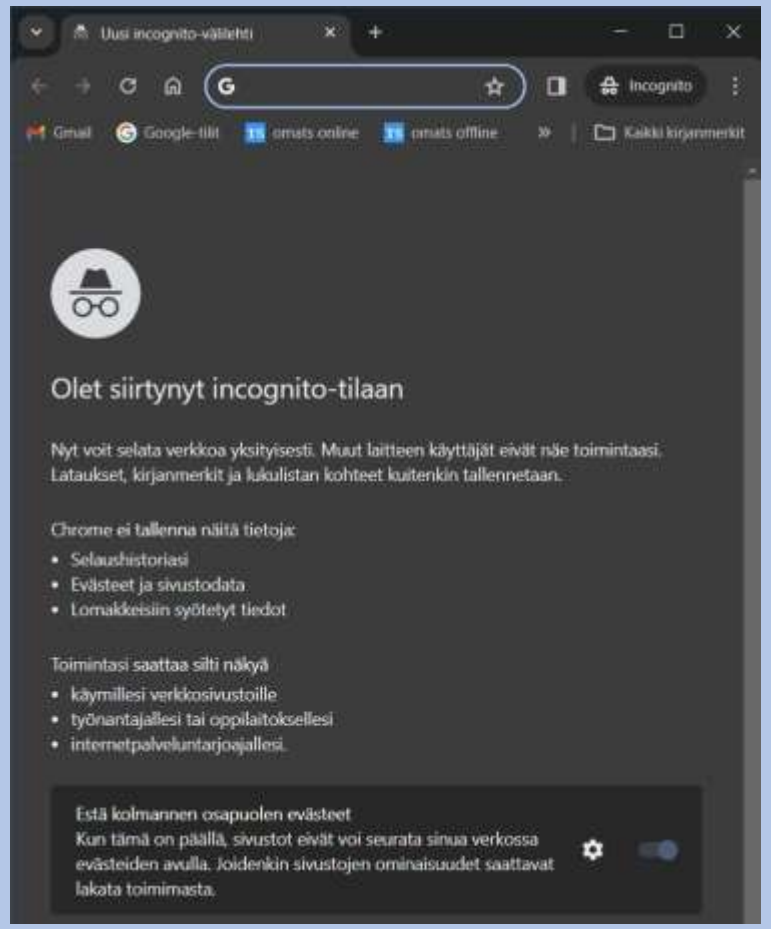
Vaihtoehtoja:

1. Hylkää
2. Hyväksy
3. Valikoi (tolkuton)
4. Käytä yksityistilaa

Chrome: Incognito-ikkuna

Edge: InPrivate-ikkuna

Firefox: yksityinen ikkuna

Klik, klik, klikkiotsikko: iltapäivälehtien loputonta varoittelua

Kuitenkin ne oikeasti suurimmat riskit ovat haittaohjelmissa ja huijauksissa

Sähköposti ja verkkosivut. Älä klikkaa tai tökkää tuntemattomia / kummallisia linkkejä. Toisaalta tarkista roskapostikansio.

Yritä katsoa epäselvien linkkien osoitteet. Älä klikkaa vaan vain vie kursori kohdalle ruudulla. Katso vasenta selaimen alalaitaa.

Käytä vain suurella huolella hakukoneiden linkkejä varsinkin palveluihin.

Kirjoita ainakin rahaliikenteen linkit itse tai käytä valmiita, usein toistuvia omia kirjanmerkkejäsi / työpöydän pikalinkkejäsi.

Älä asenna tuntemattomia ehdotuksia.

Varo verkon kokeilutarjousten tilausansoja.

Varovasti somen hauskojen testien kanssa.

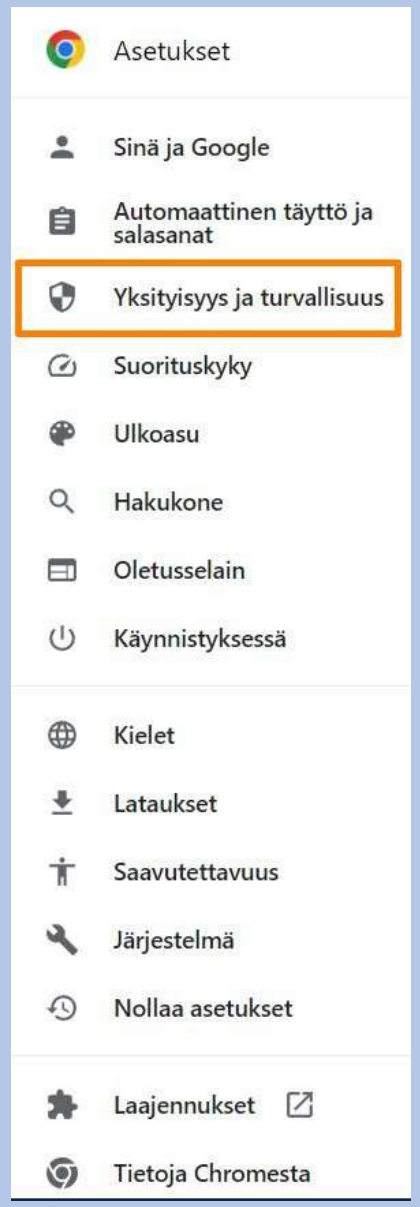
Pidä verkkoselaimet ajan tasalla.

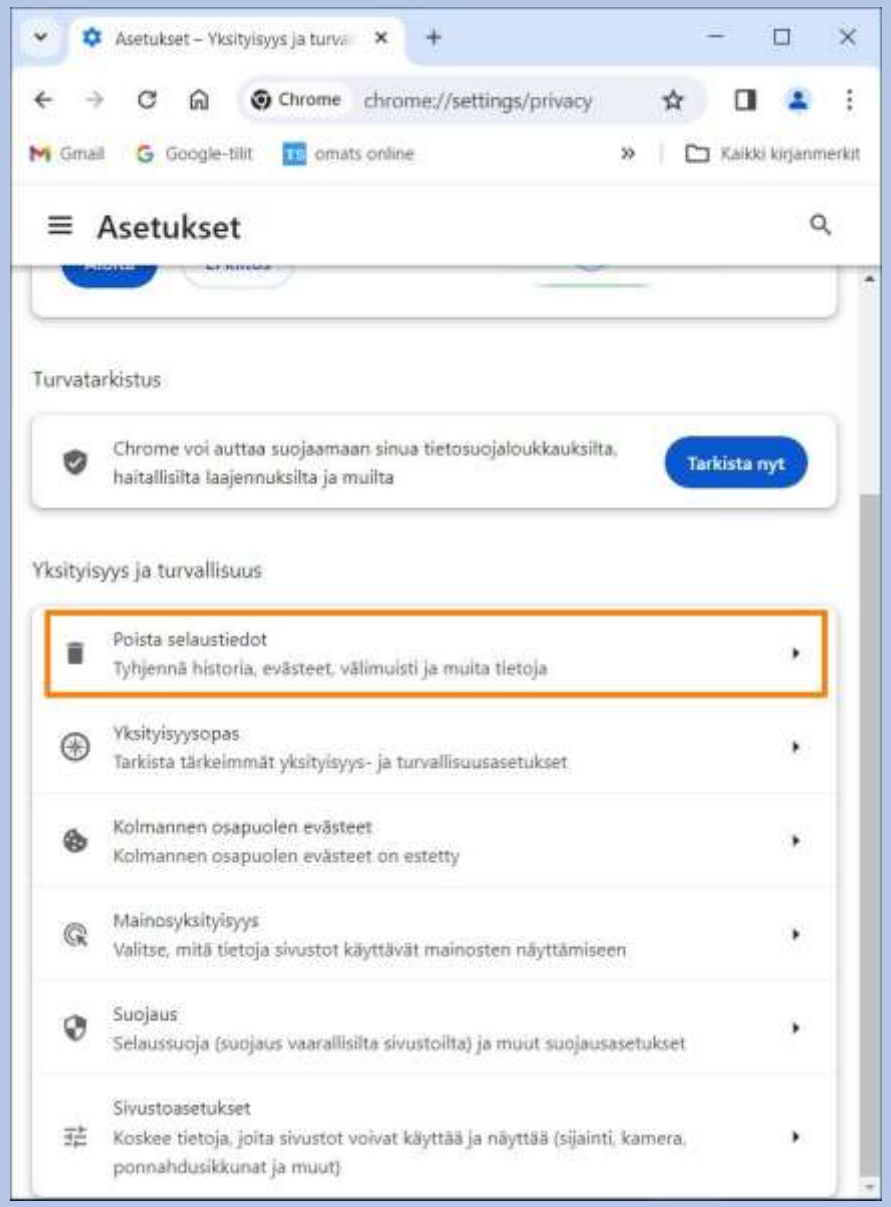
Pidä virustorjunta ajan tasalla. (Windowsin ja Androidin omat ovat ihan hyviä. Et välttämättä tarvitse muuta.)

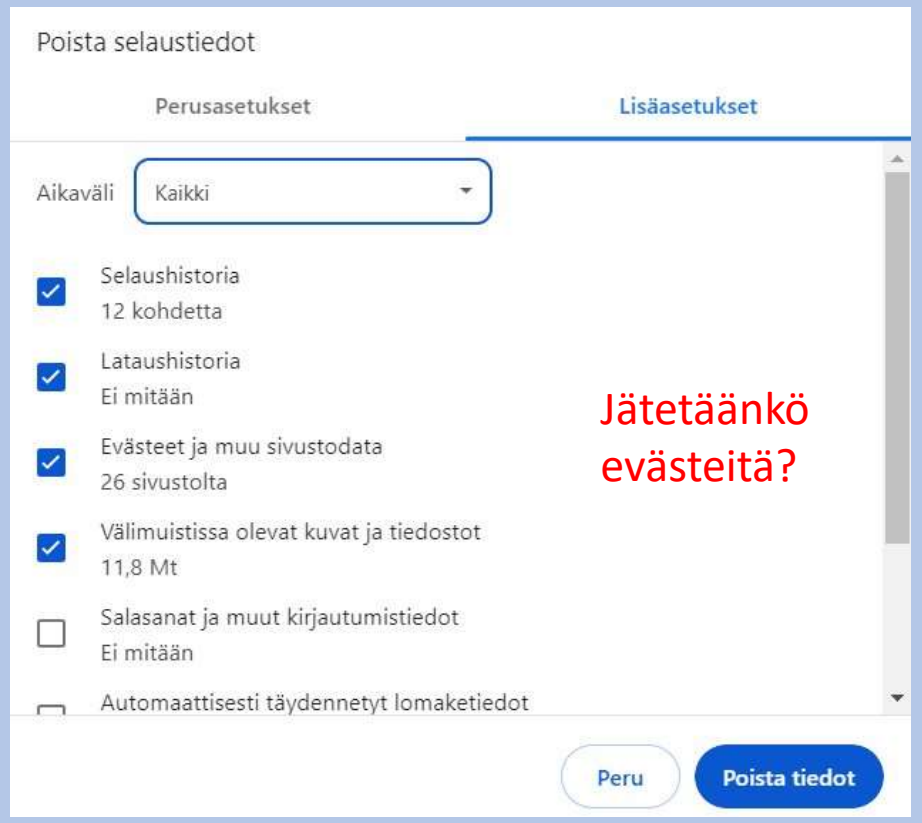
Mielipiteeni: Älä osta tai ota kiirehdittynä tarjouksia markkinointipuheluista.

Välttelemistä jälkikäteen: Evästeet, mutta oleellisempaa, milloin tarvitaan välimuistin (cache) tyhjentäminen?

"Välimuisti täytyy tyhjentää aina sen jälkeen, kun olet hoitanut pankki- ja vakuutusasioita"

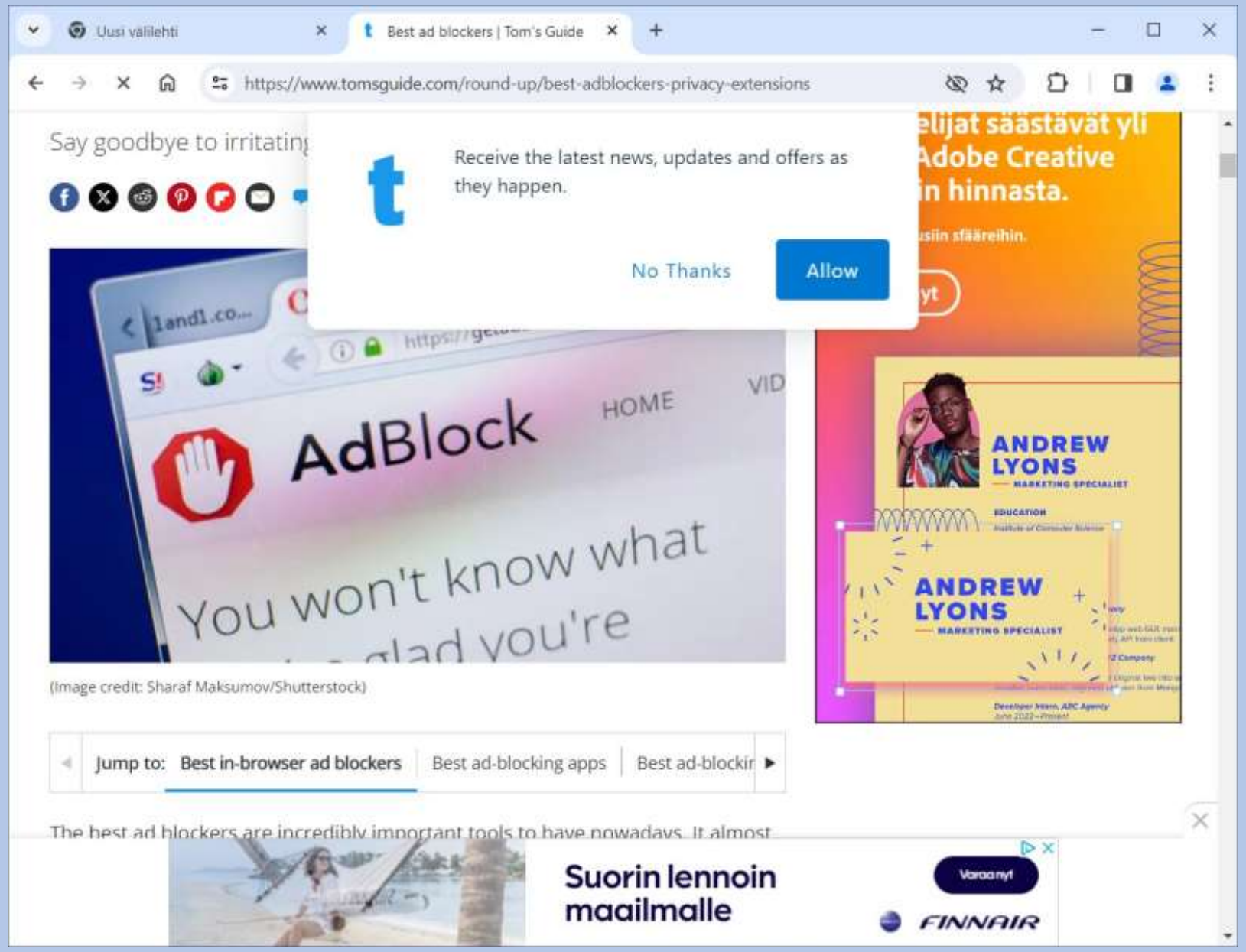

Jätetäänkö evästeitä?

Edistyneempi valikko
Valitaan ajalta "Kaikki"
Mutta poista ehkä vain
Historiat (2)
Välimuistin sisältö

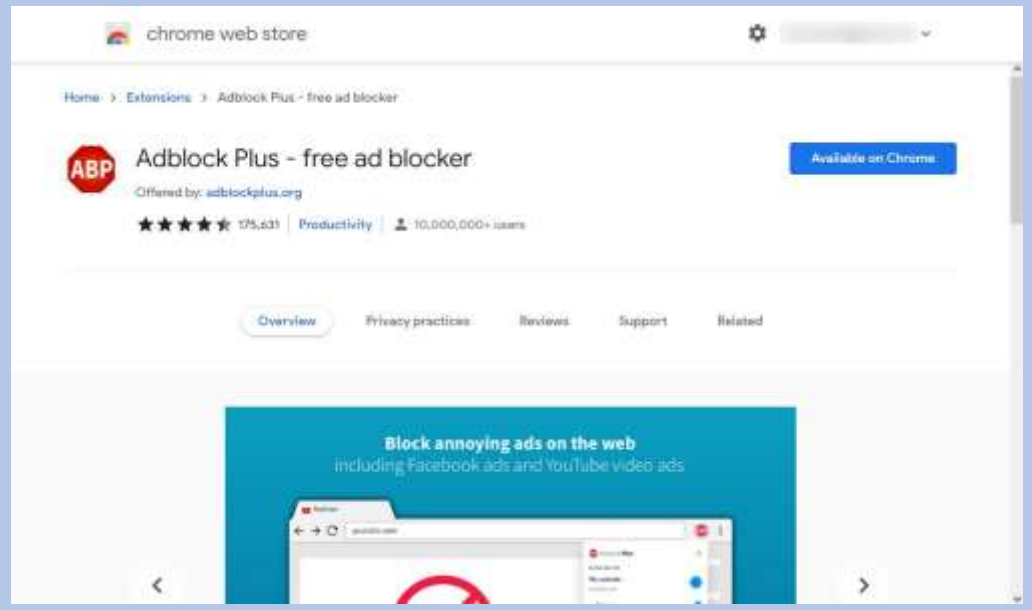
Voisiko nettisivu mitenkään olla vielä ärsyttävämpi ja sekavampi?

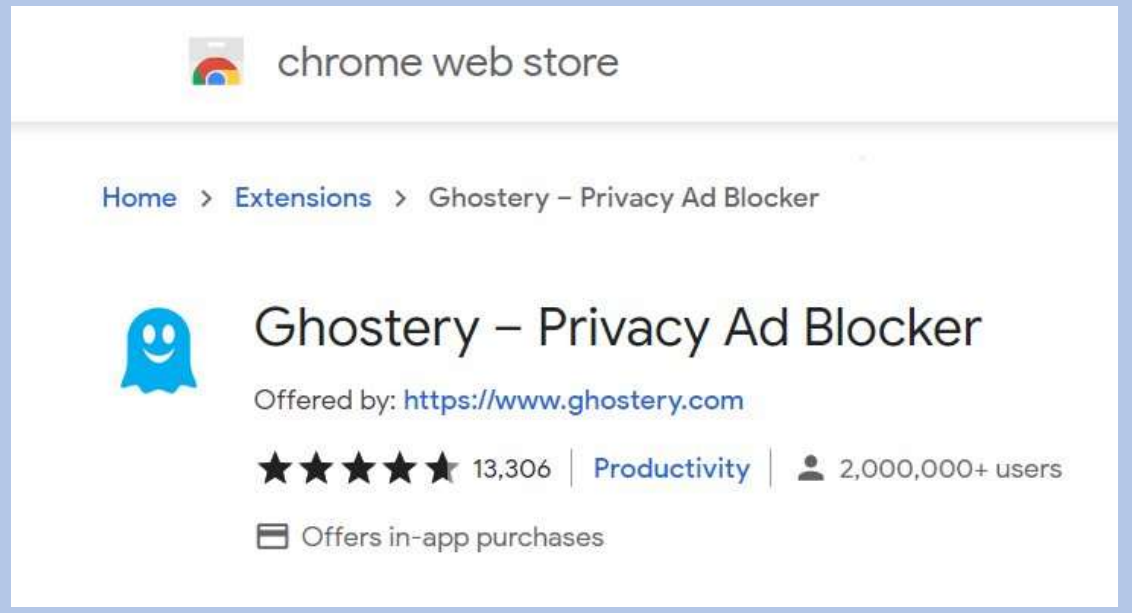

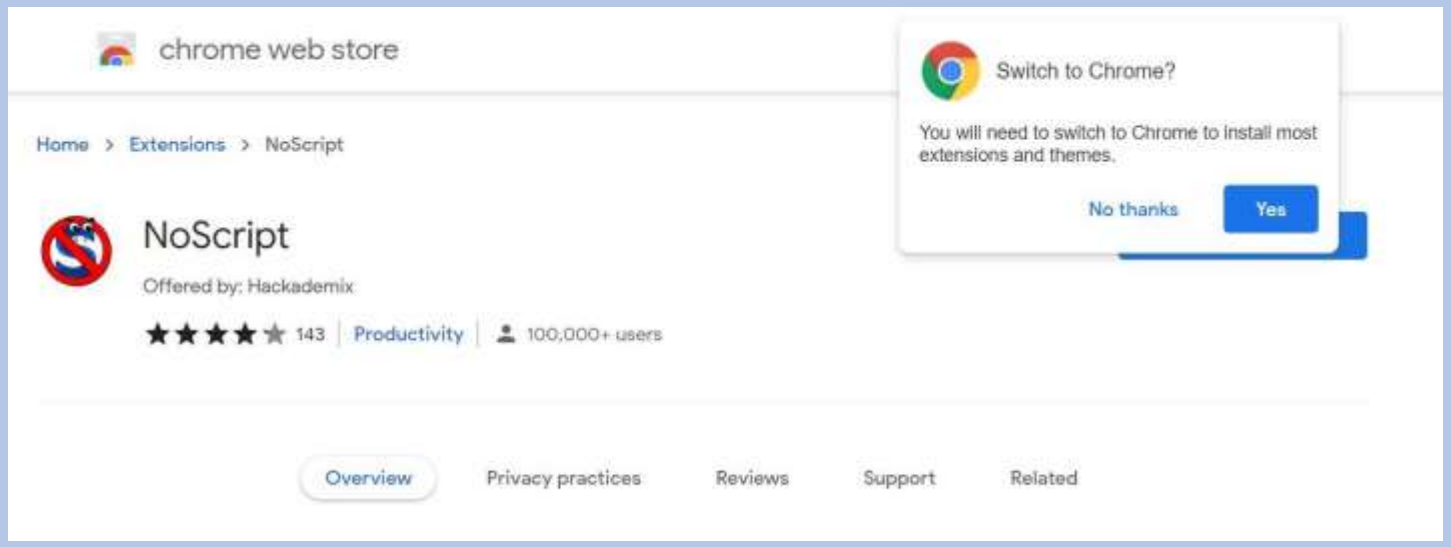
Tämä ei silti ole huijaus eikä haittasivusto

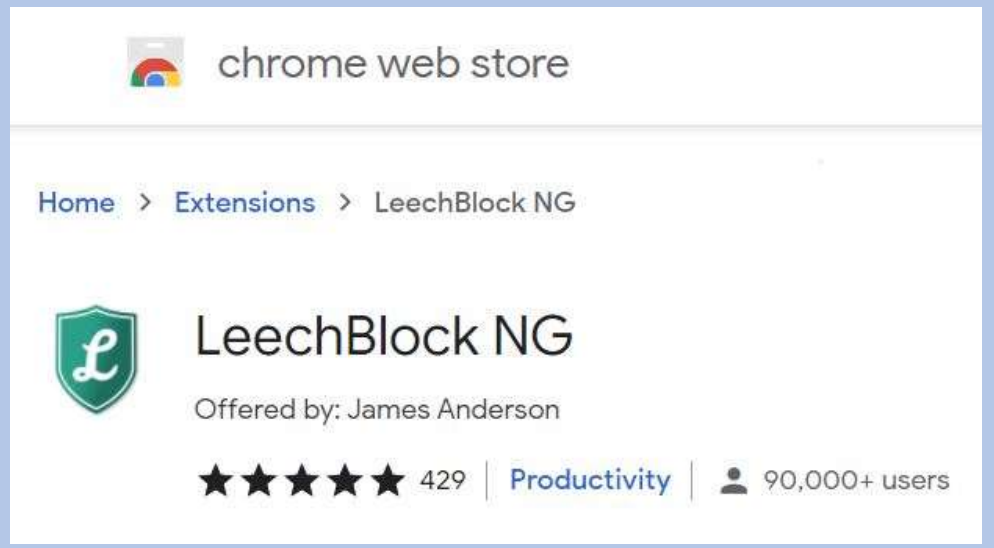
Varsinaisia vaaroja:
Haittaohjelmalinkit
Kaikenlaiset huijaukset
Tilausansat
Tietojenkalastelu
Identiteettivarkaudet
Tietomurrot
yms

Toimintojen kuten ponnahdusmainosten ym. estäminen lisäosilla

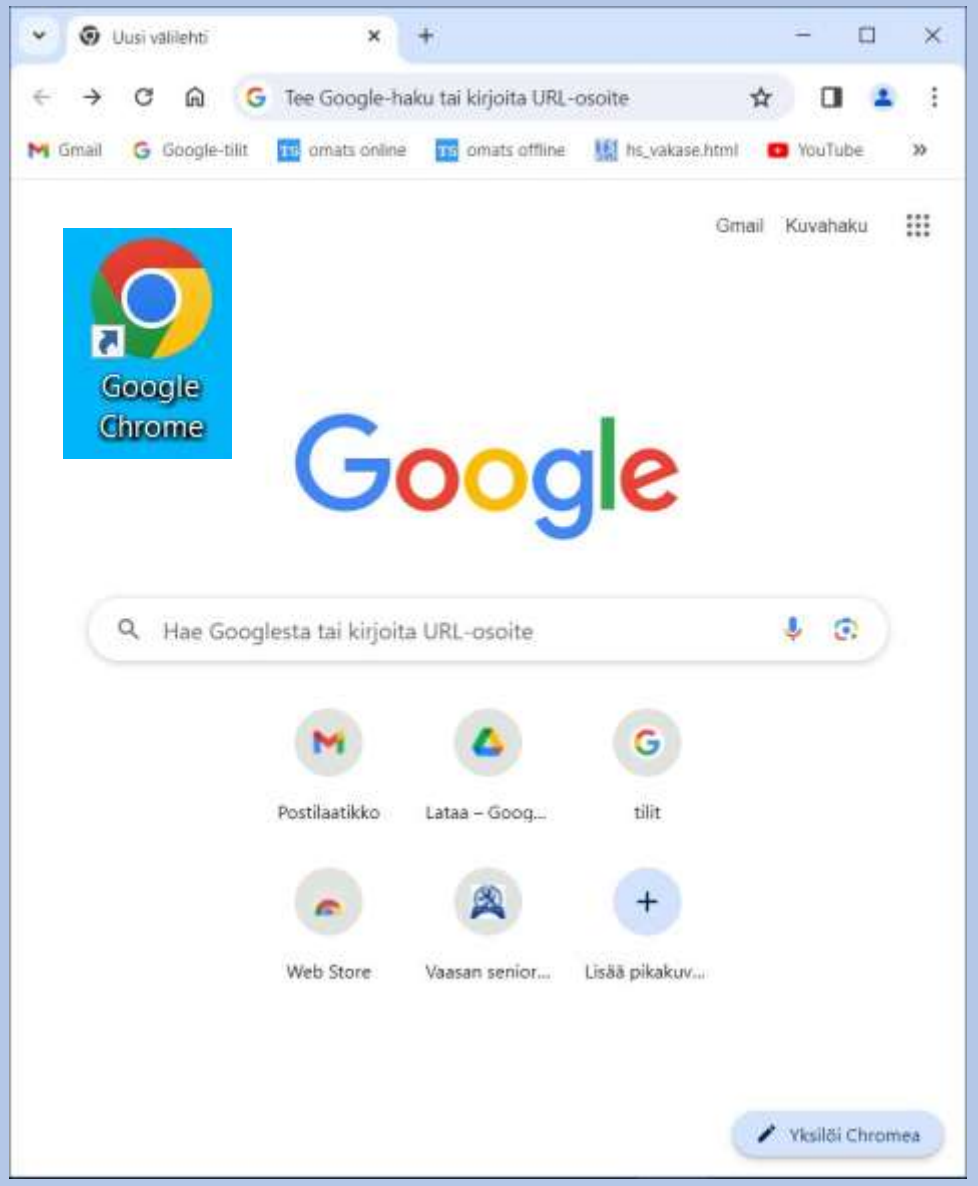

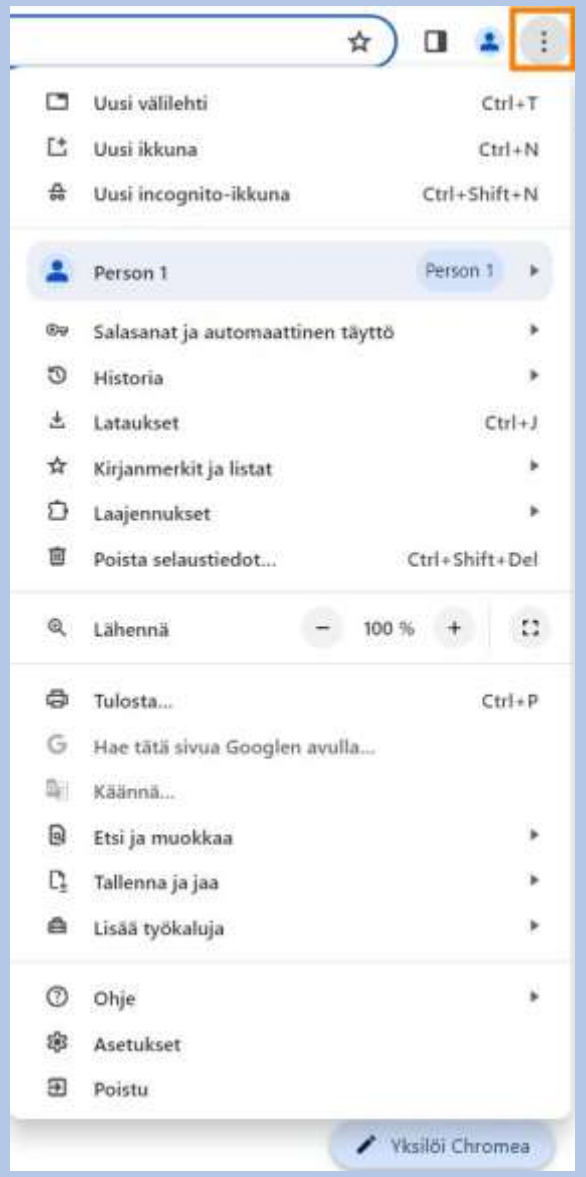

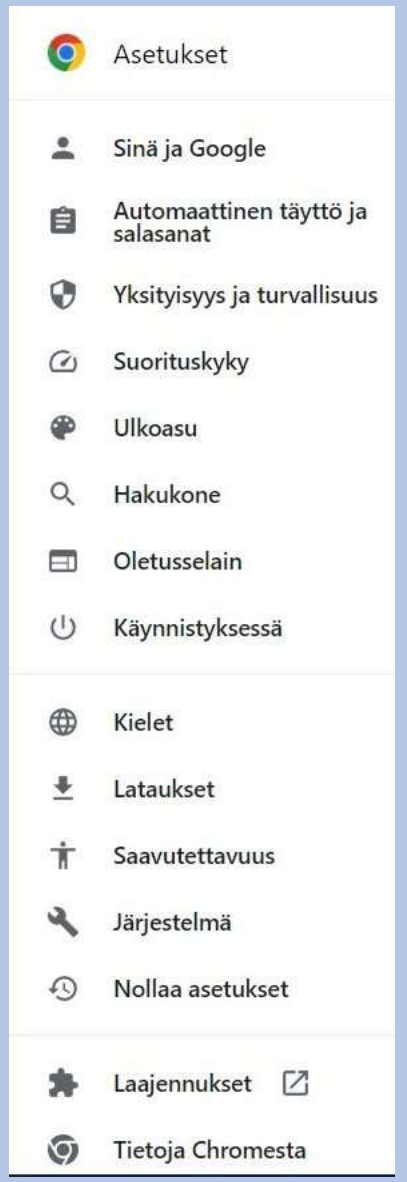

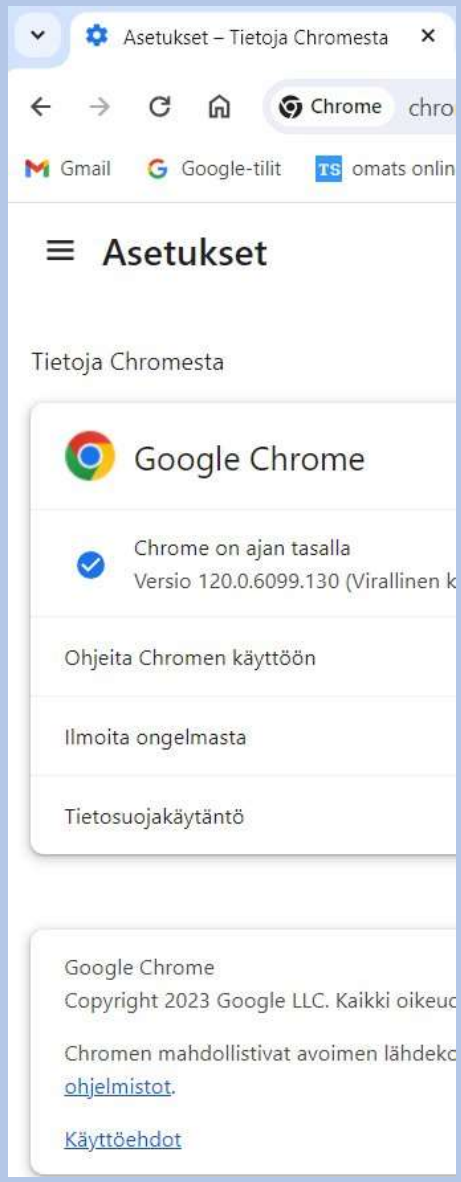

Google Chrome muita toimintoja ja asetuksia sekä päivittämien

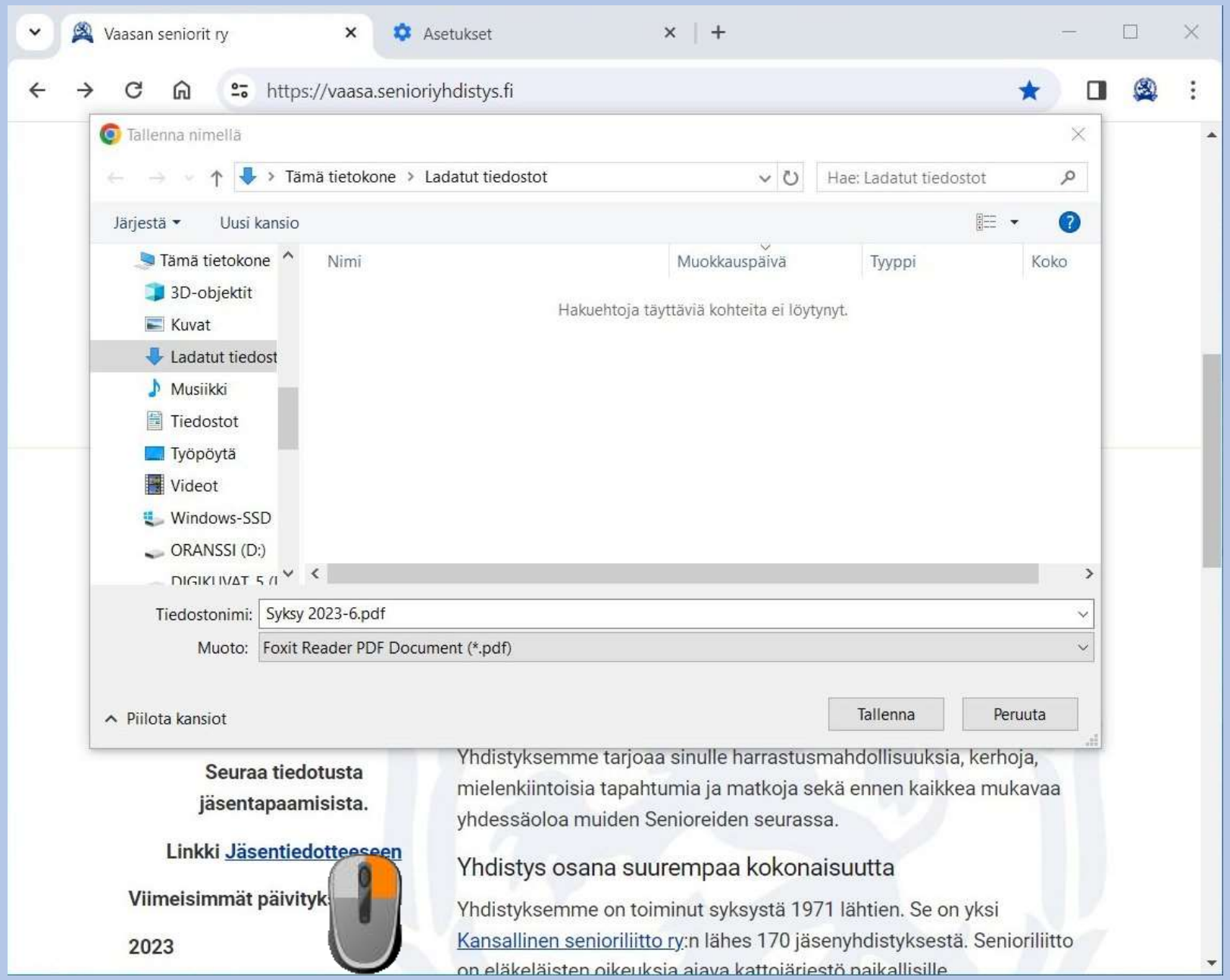

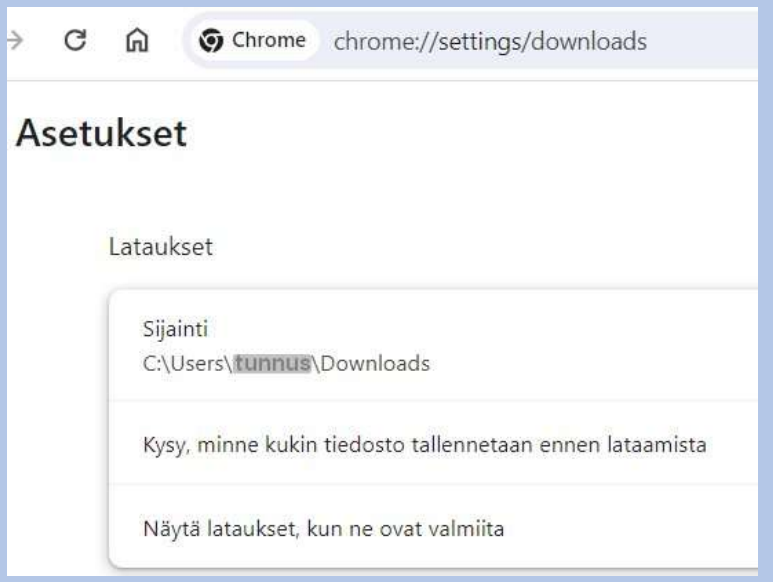

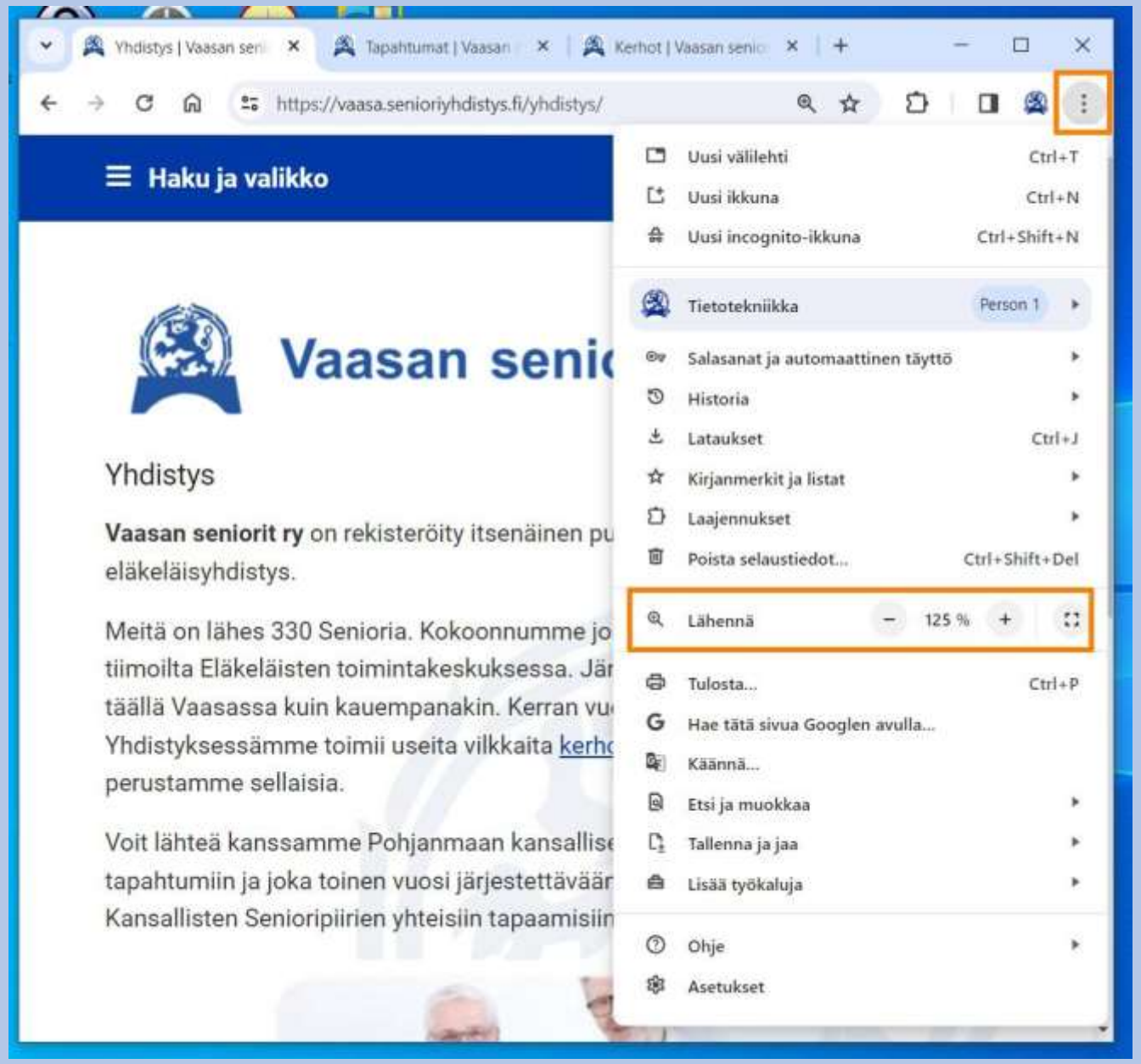
Linkissä takana olevan tiedoston lataaminen tietokoneelle Chrome selaimessa

Miten vaihdan sivun tekstin kokoa?

Vaihtoehto:
Ctrl + hiiren rulla

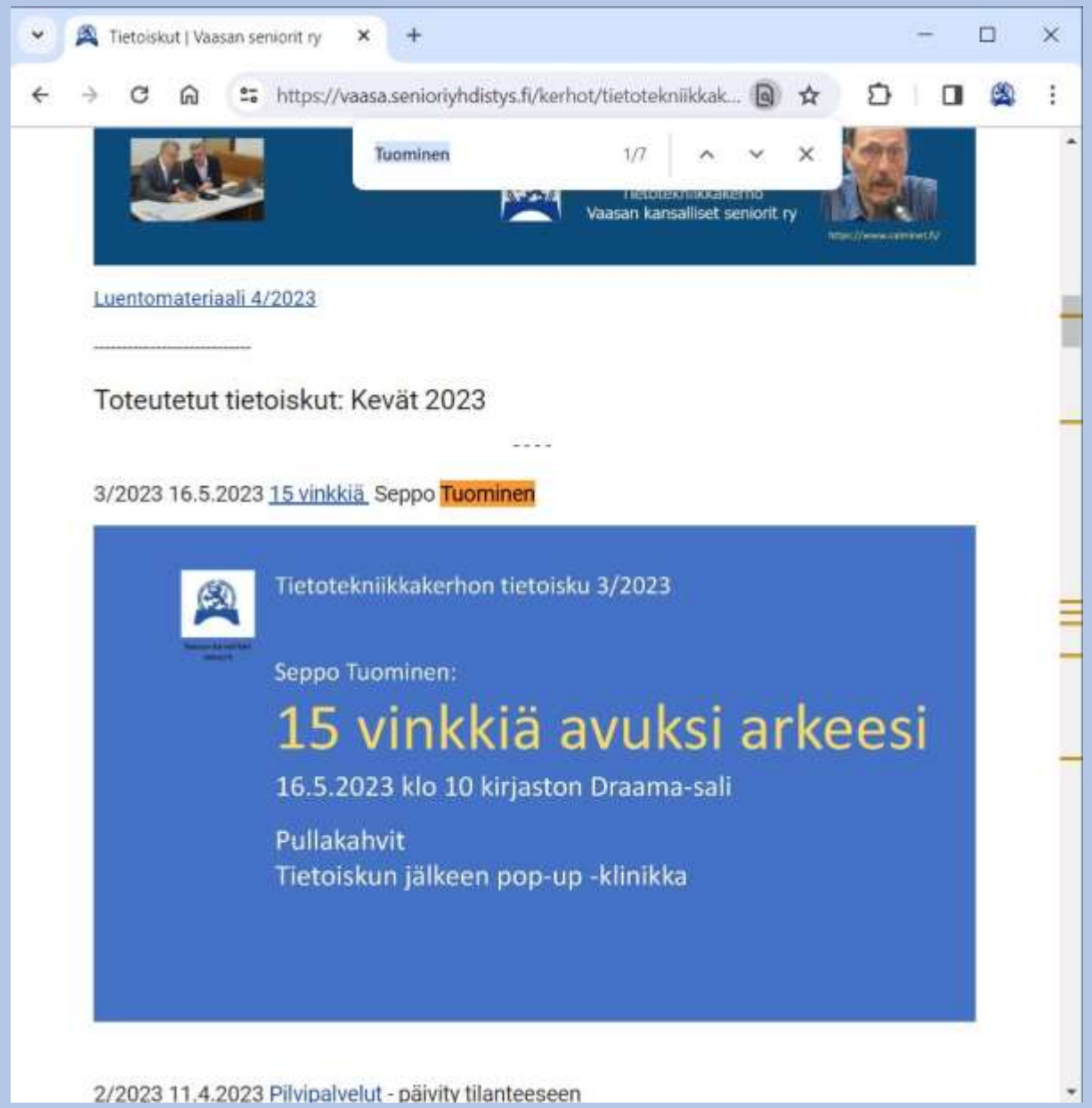

Vaikuttavat kaikkiin välilehtiin

F11
Ota koko näytön tila käyttöön tai poista se käytöstä

Tai Lähennä toiminnon oikea laita

Miten etsin tiettyä tekstiä verkkosivulta?

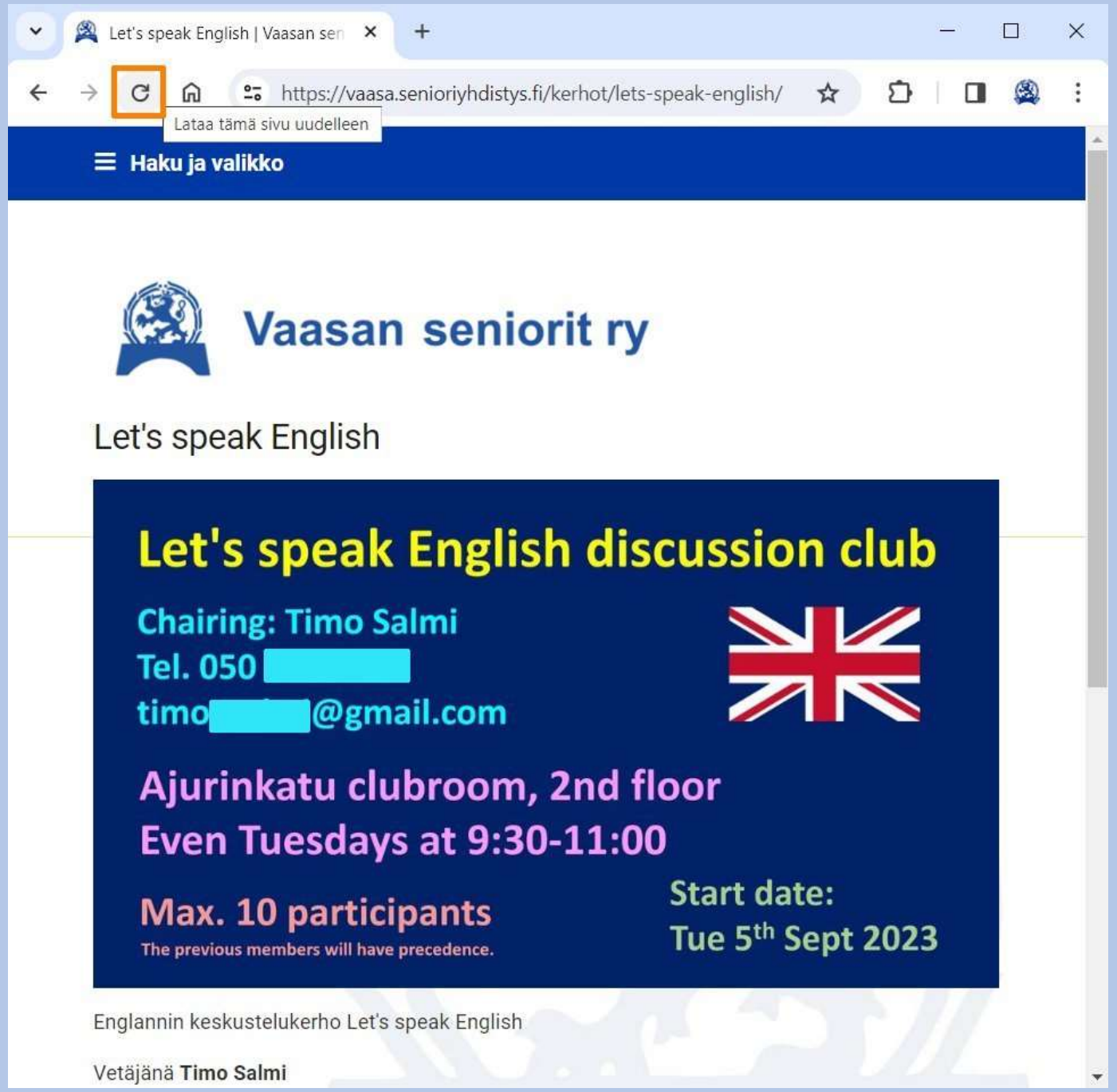

Paina Ctrl + F
ja anna hakusana

Kaikki selaimet

Vastaava toiminto
on selaimissa myös
älypuhelimessa:

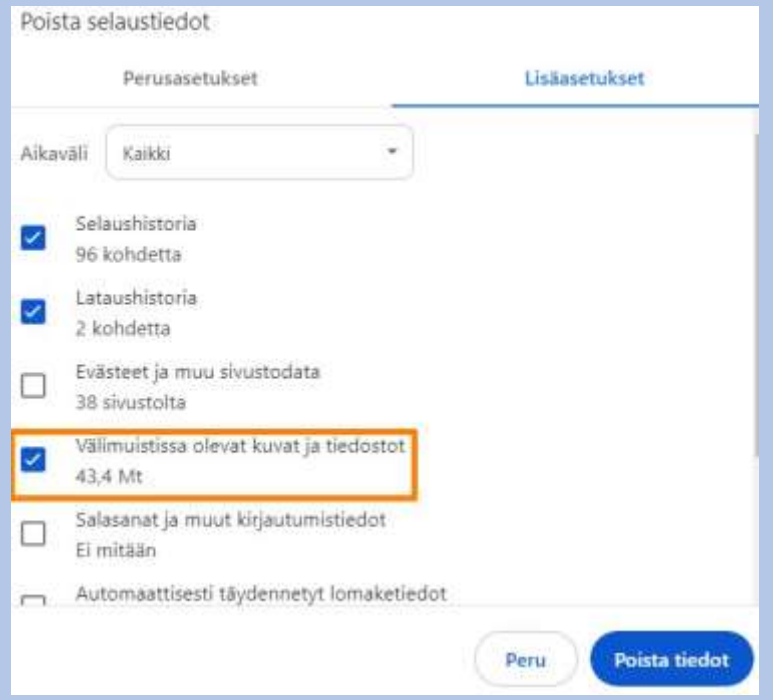
Haku sivulta

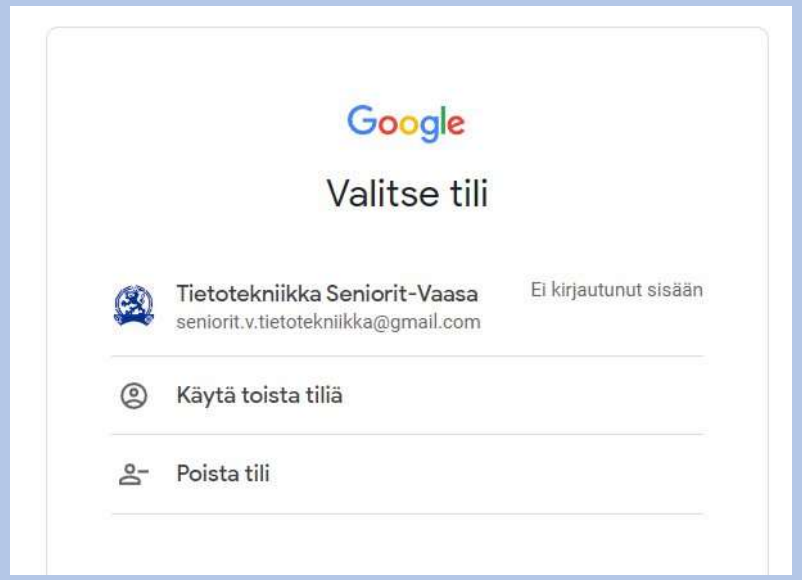
Lataa sivu uudelleen
F5 tai Ctrl + r

Mutta se ei aina riitä!
Ohita paikallinen välimuisti
Ctrl + F5 tai
Ctrl + vaihto + r

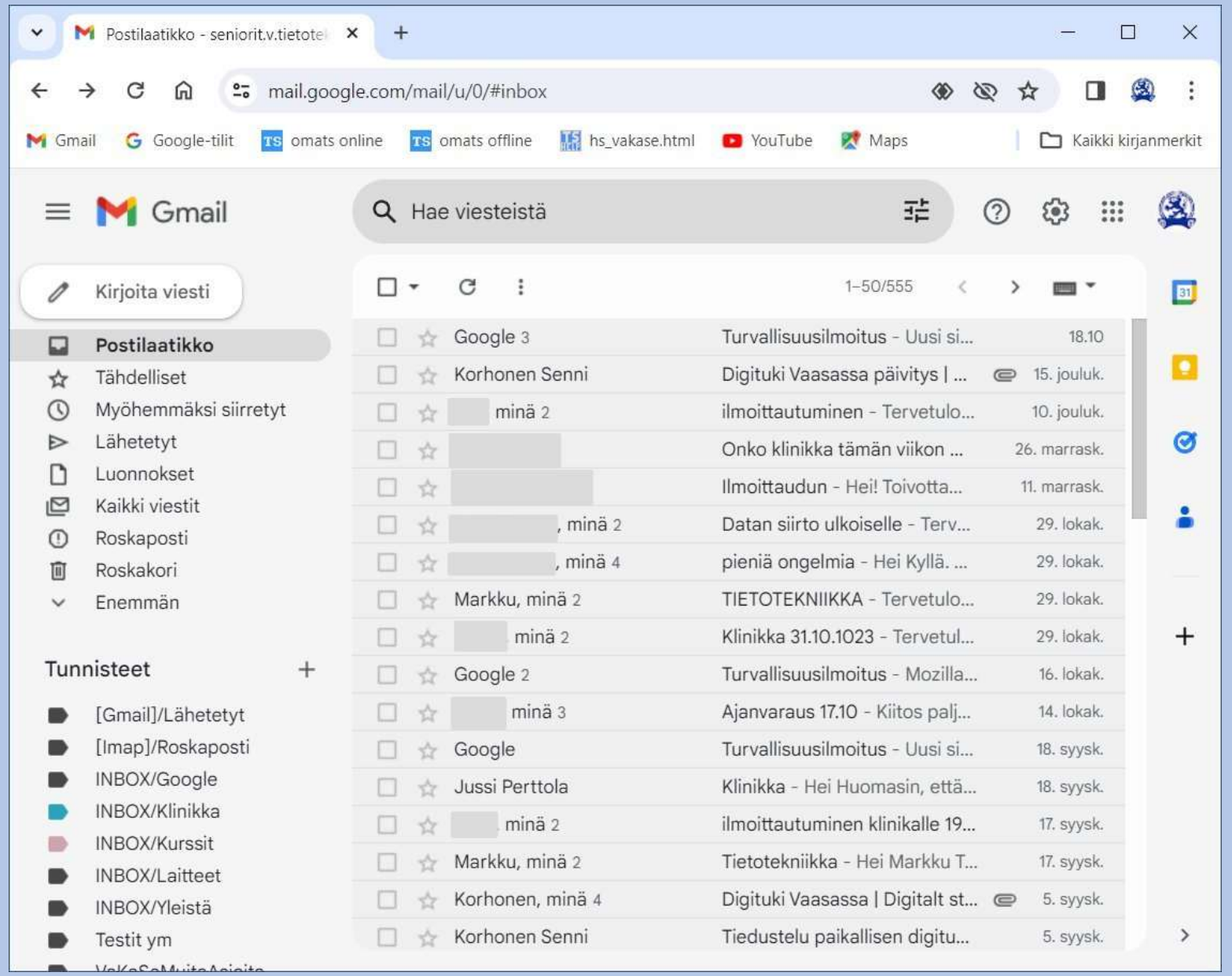
Jos nämäkään eivät riitä

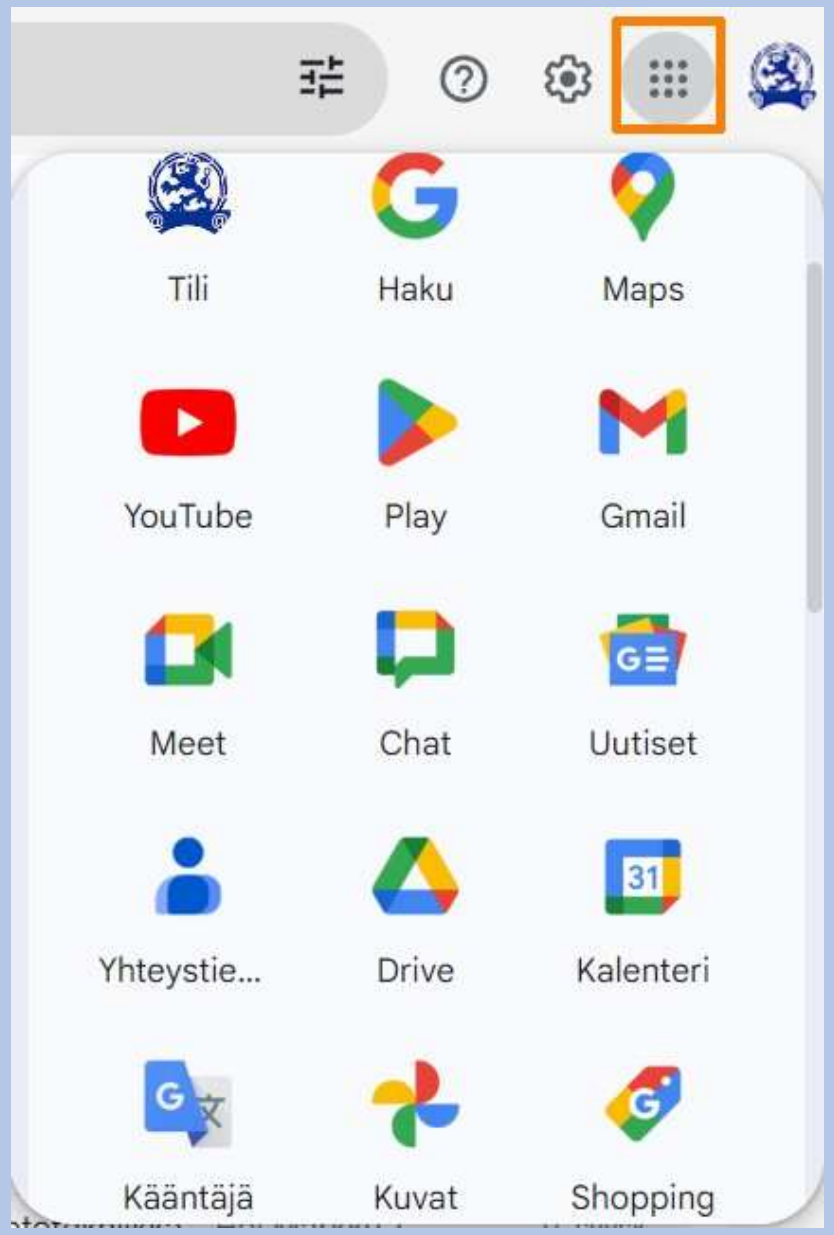
Gmail sähköposti ("mail.google.com") Google Chromella

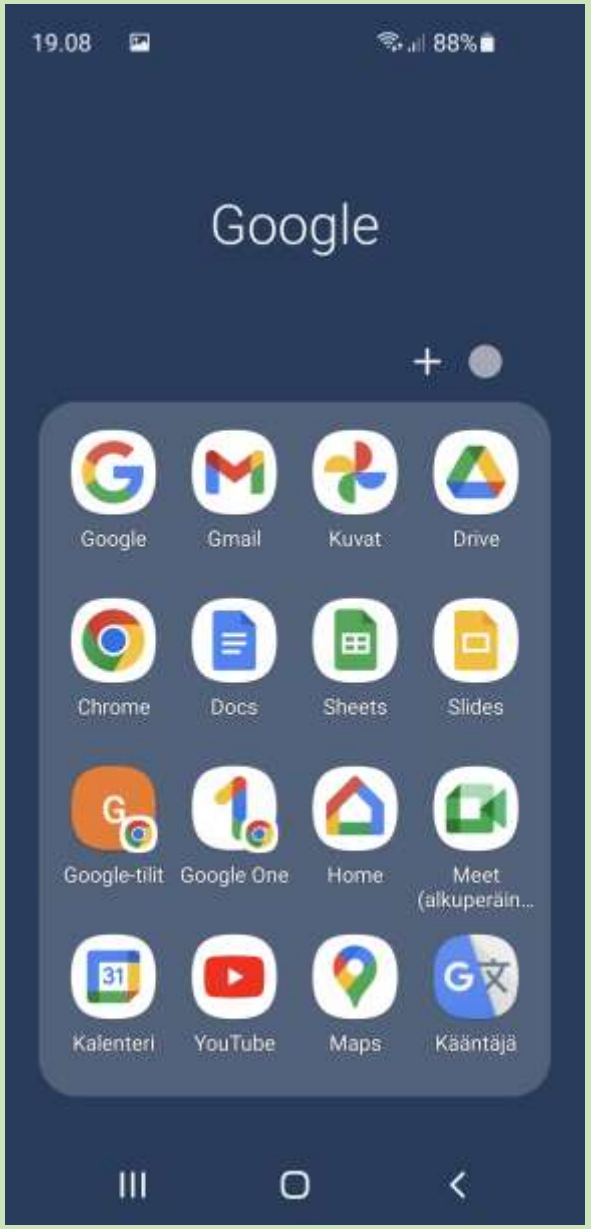

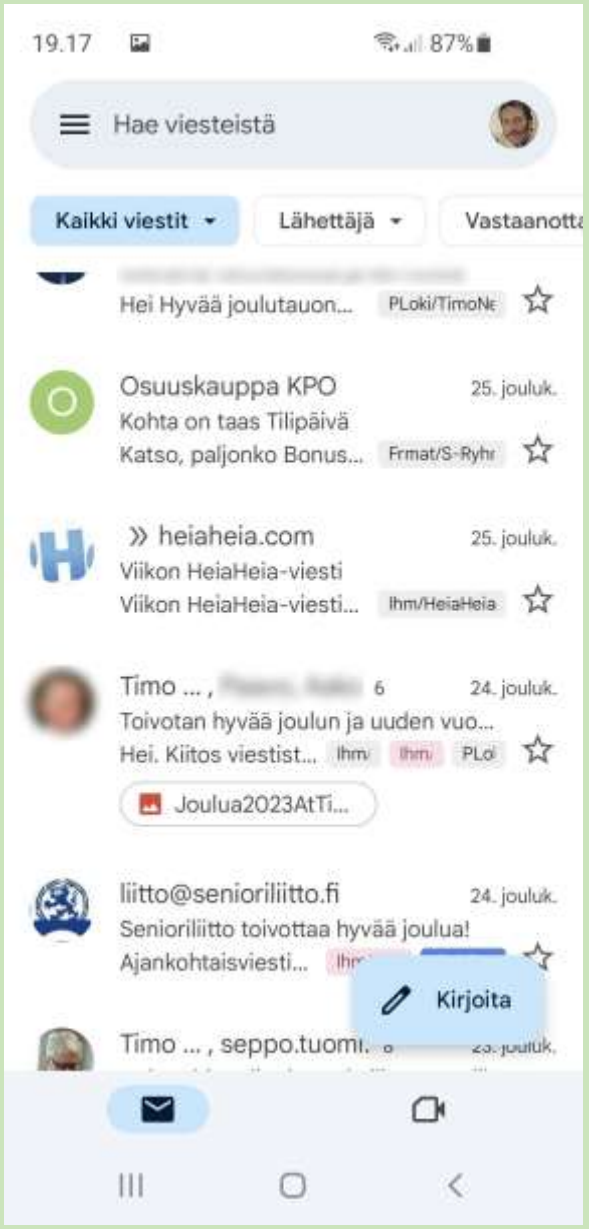
Google-sovelluksia tietokone

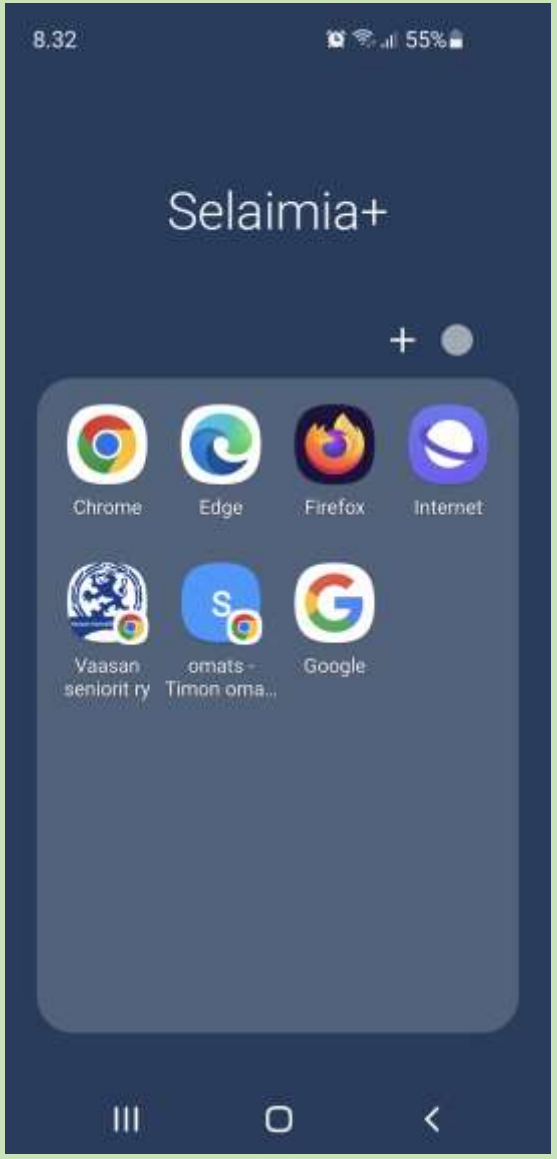
Älypuhelin

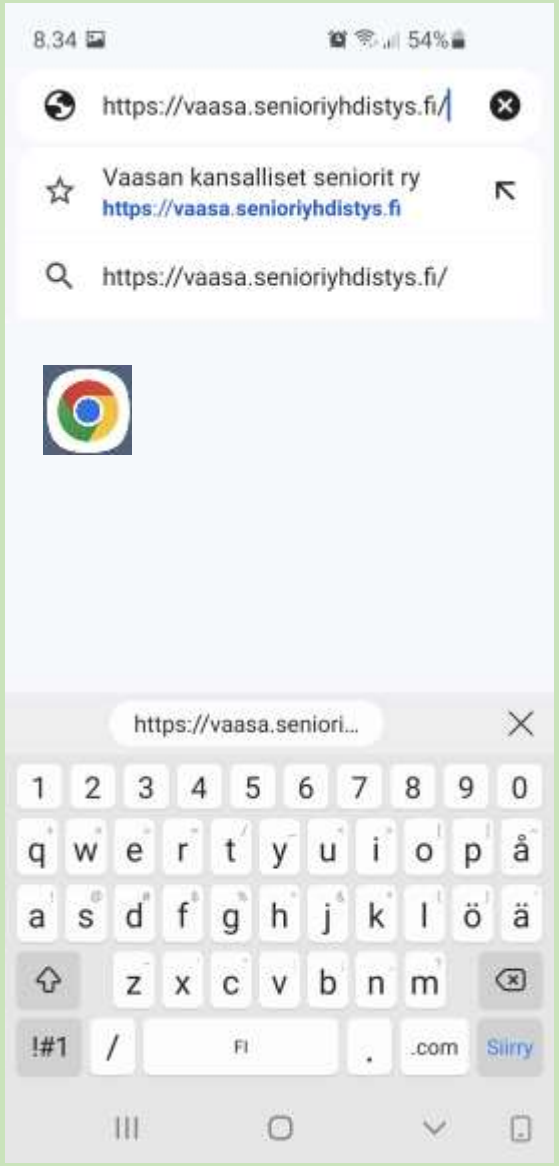

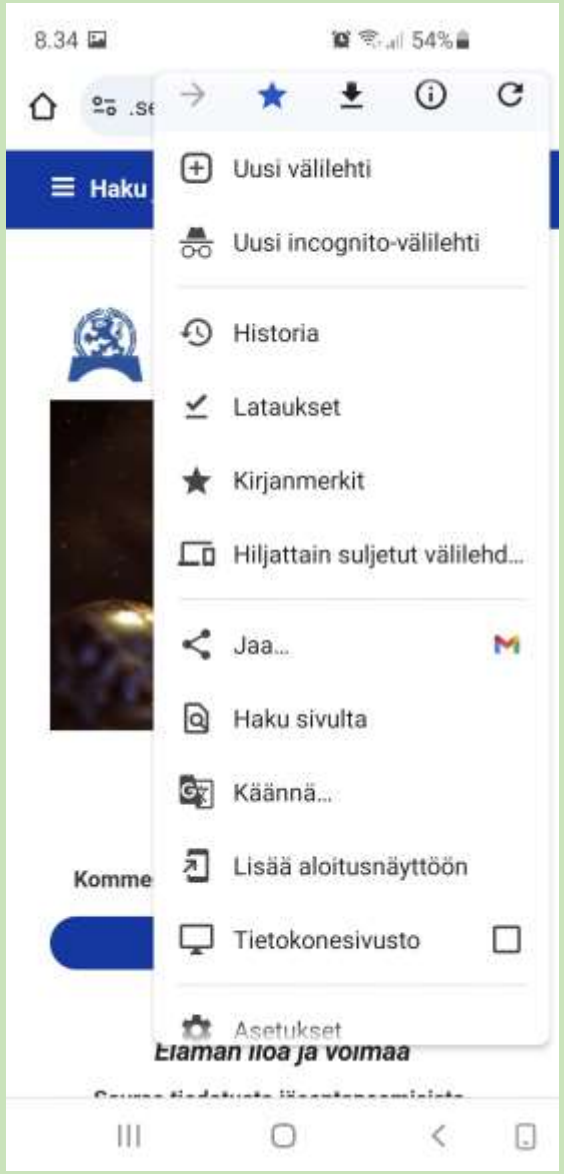
Gmail älypuhelimessa

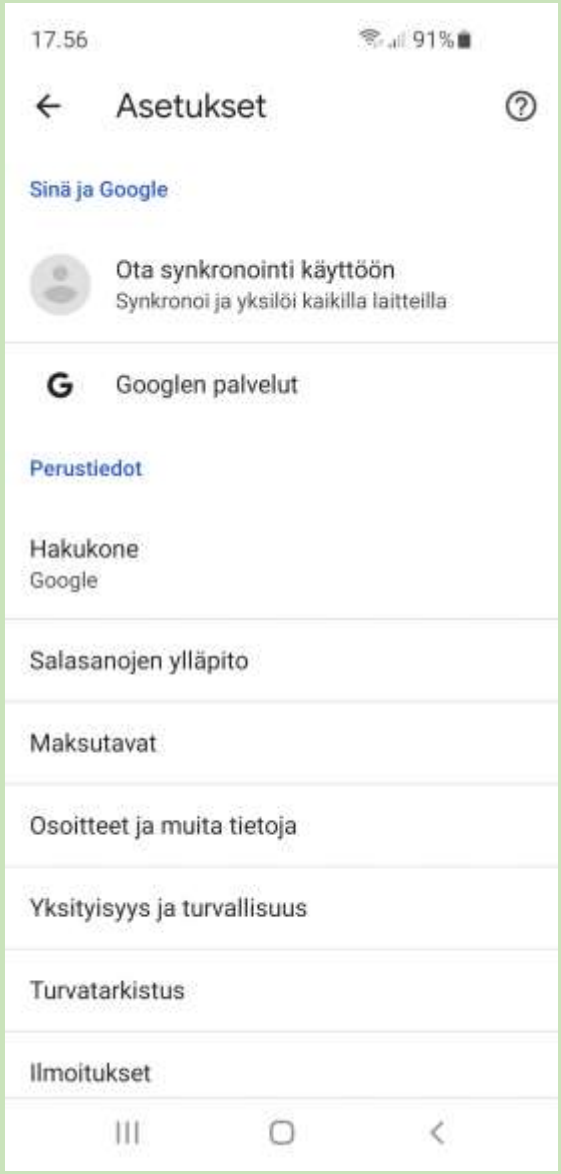

Selaimet älypuhelimessa. Niissä mobiilisovellukset ovat kuitenkin suuremmassa roolissa.

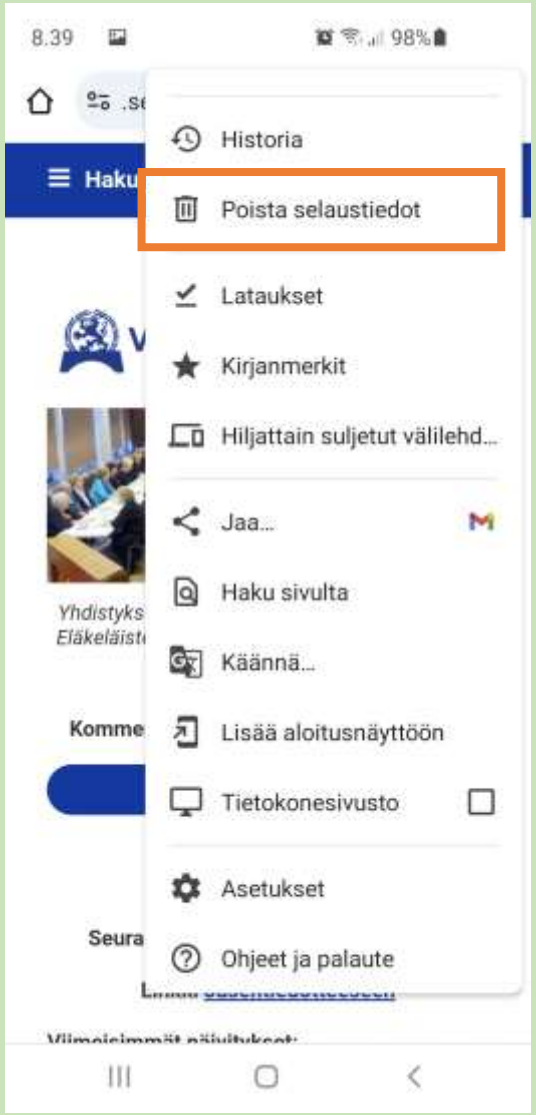

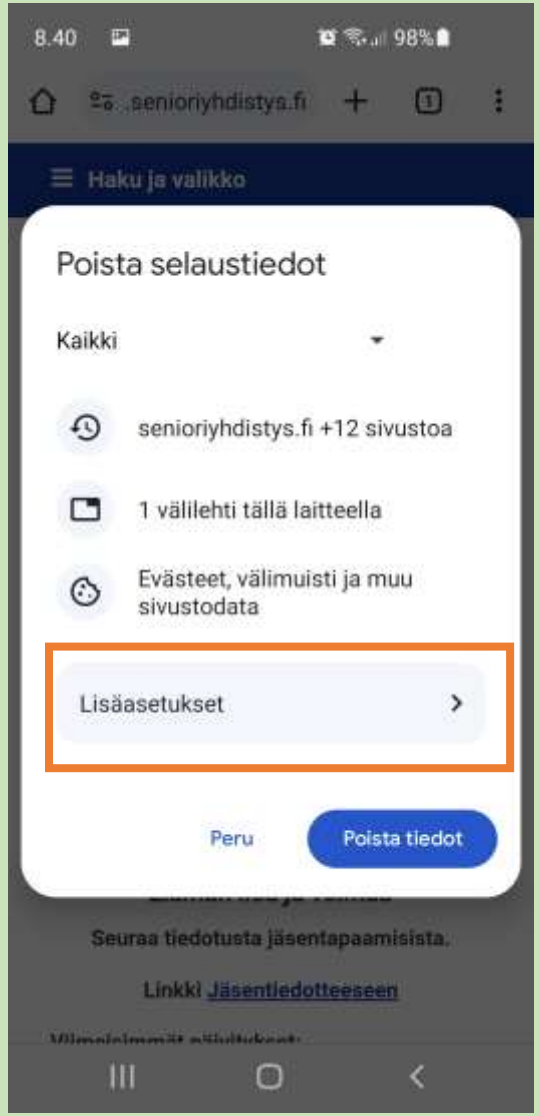

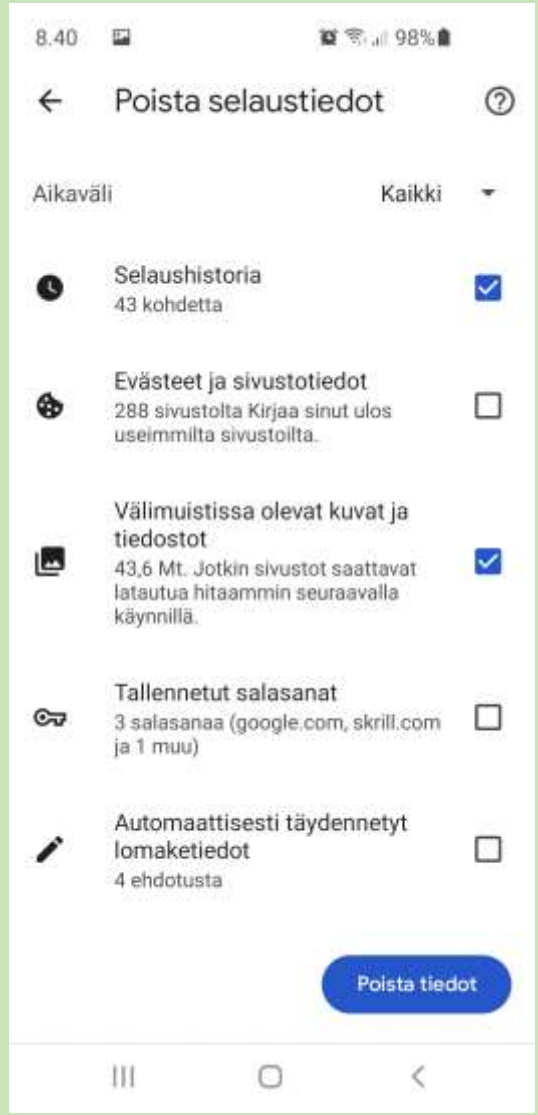

Selaimen välimuistin tyhjentäminen älypuhelimessa; Chrome

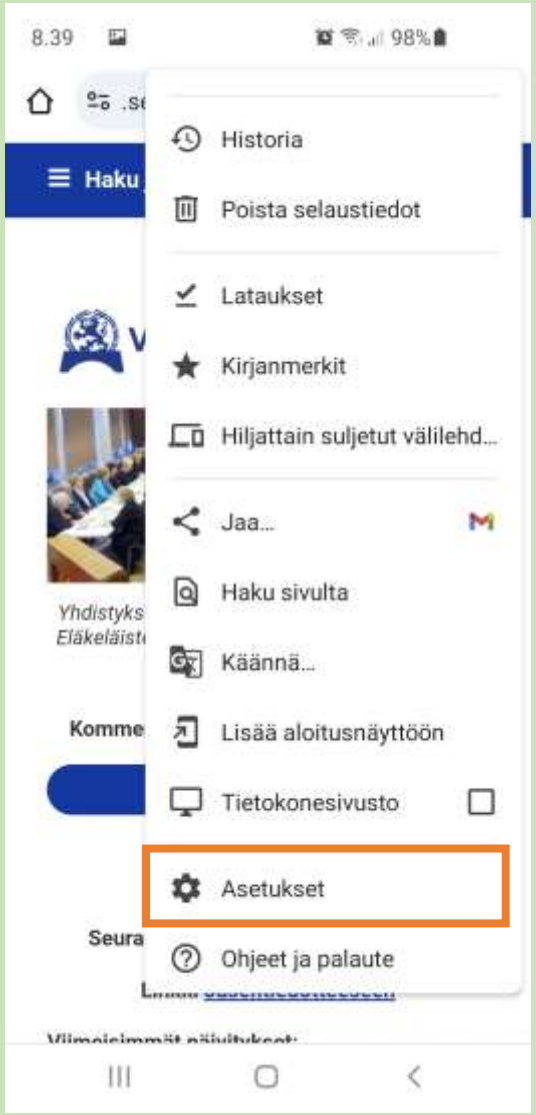

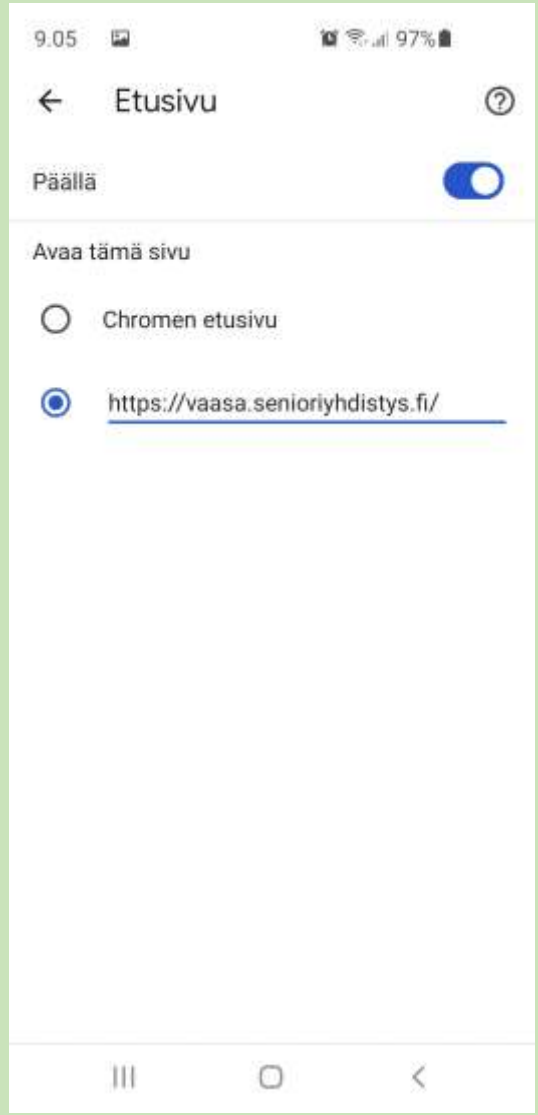
Tee valinnat

Chromen kotisivun mahdollinen asettaminen älypuhelimessa

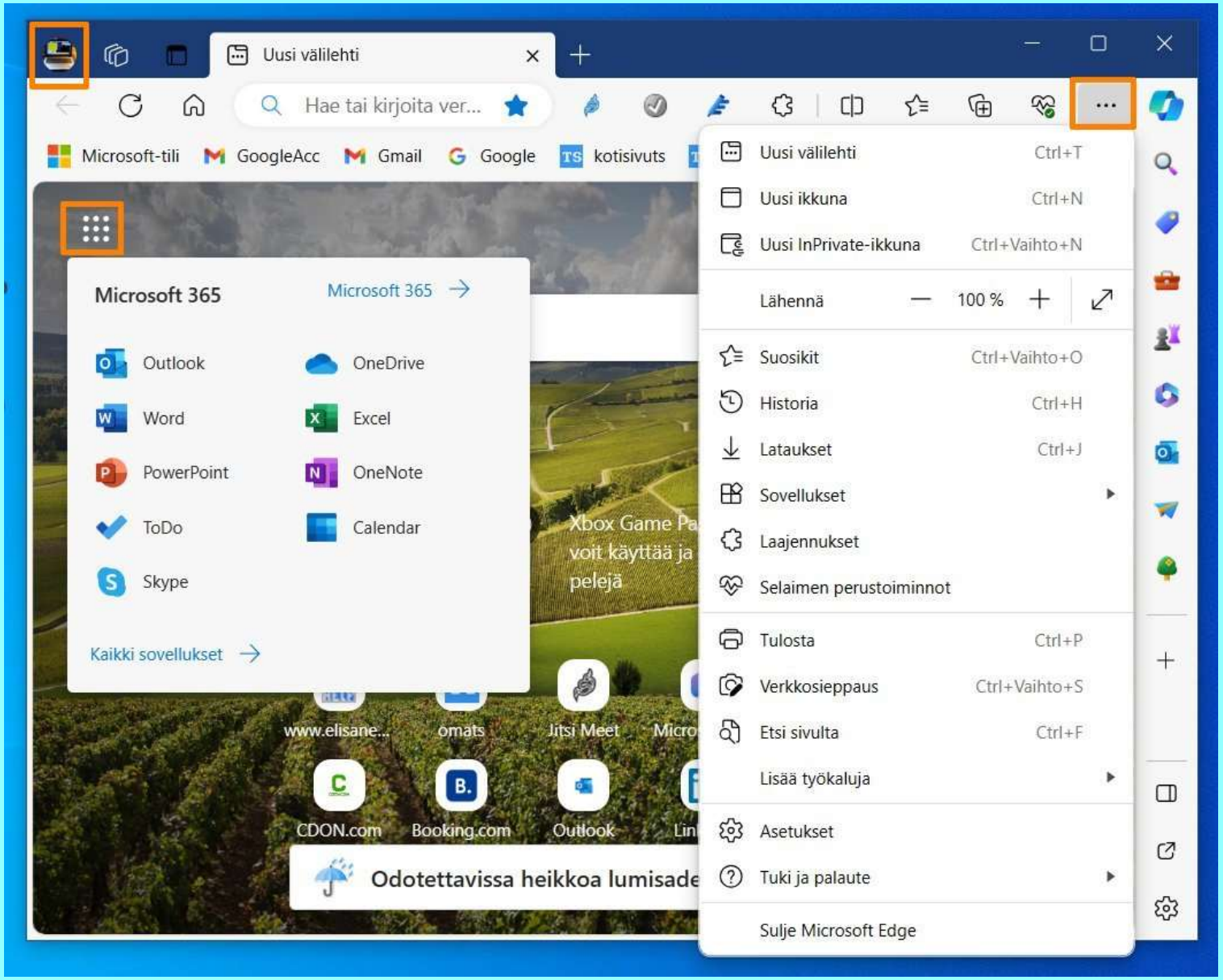

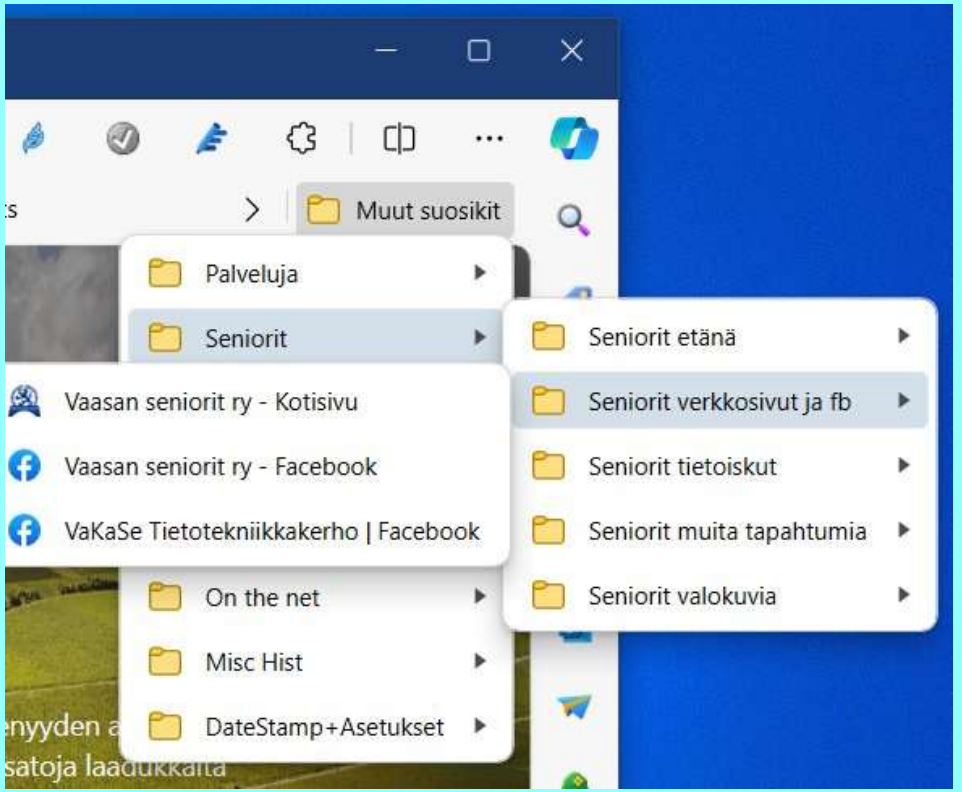

Tee / kirjoita valintasi

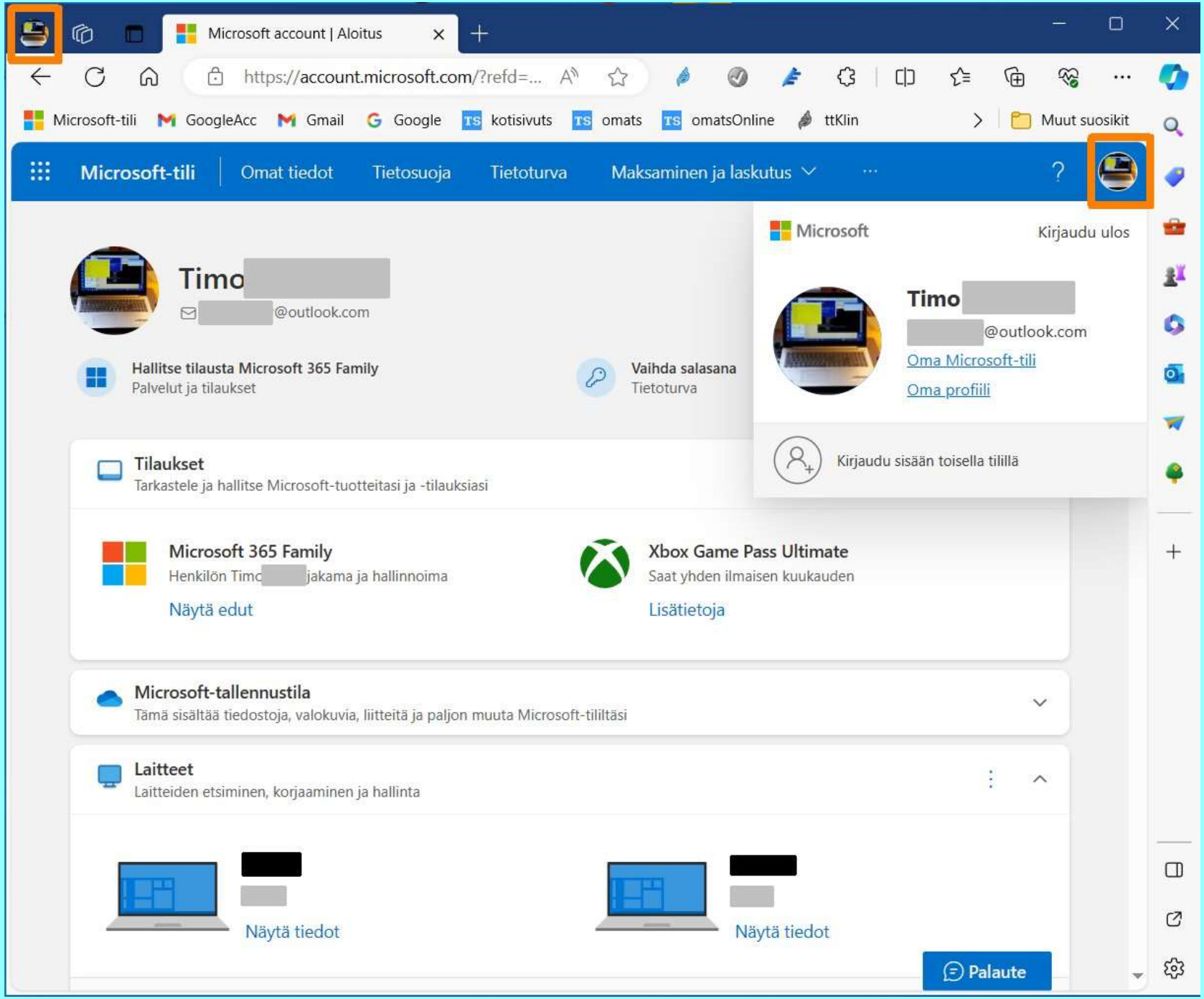
Microsoft Edge AI-selain, 365, "Asetukset ja muuta" […], Suosikit

Oman Microsoft 365 Family paketin hallintaa Edgellä

Microsoft 365 Family

Microsoft Corporation

PC, Mac, iPhone, iPad sekä Android-puhelimet ja -tabletit

Jopa 6 Tt pilvitallennustilaa (1 Tt per käyttäjä) 1–6 käyttäjälle

Microsoft 365 Family -tilaus sisältää jopa kuusi teratavua pilvitallennustilaa (yksi teratavu käyttäjää kohti), kehittyneet tietoturvaominaisuudet ja innovatiiviset sovellukset koko perheen käyttöön.

- Jaettavaksi 1–6 käyttäjälle
- Jokainen käyttäjä voi käyttää jopa viittä laitetta samanaikaisesti
- Toimii PC:llä, Macilla, iPhonella, iPadilla sekä Android-puhelimissa ja -tableteissa
- Jopa 6 Tt suojattua pilvitallennustilaa (1 Tt käyttäjää kohden)
- Word, Excel, PowerPoint ja OneNote offline-tilassa ja premium-ominaisuuksilla varustettuina
- Microsoft Defenderin edistynyt tietoturva henkilötietoja ja laitteita varten
- Outlookin tietoturvallinen sähköposti ilman mainoksia
- Microsoft-kirjoitusavustajan edistynyt oikeinkirjoitus-, kielioppi- ja kirjoittamisapu
- Clipchamp-videoeditori, huipputason suodattimet ja tehosteet
- Laajennettu sisältökirjasto, jossa korkealaatuisia valokuvia, kuvakkeita, kirjasimia, videoita ja äänitiedostoja
- Yhteydenotto tukeen chatin tai sähköpostin kautta, kun tarvitset apua

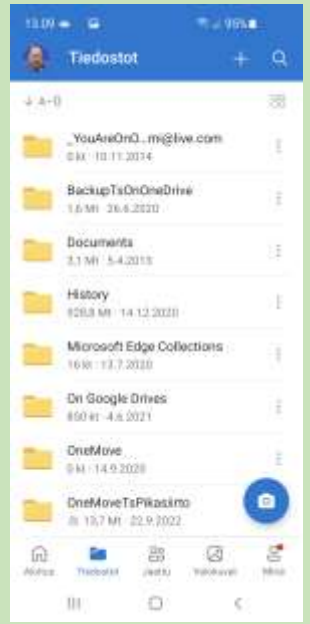
Microsoft OneDrive pilvipalvelun käyttöä Edgellä

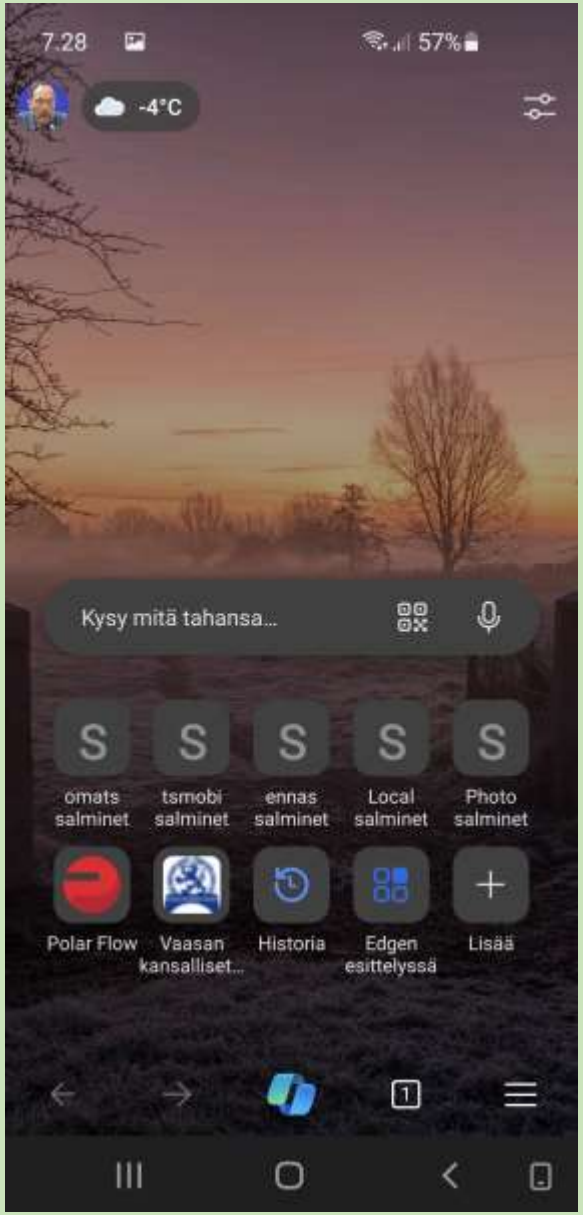
Eri pilvipalveluita ja vaihtoehtoisia käsittelytapoja on käsitelty laajasti aikaisemmissa, etenkin Pentin tietoiskuissa

OneDrive on tietenkin myös älypuhelimen sovelluksena kuten vieressä.

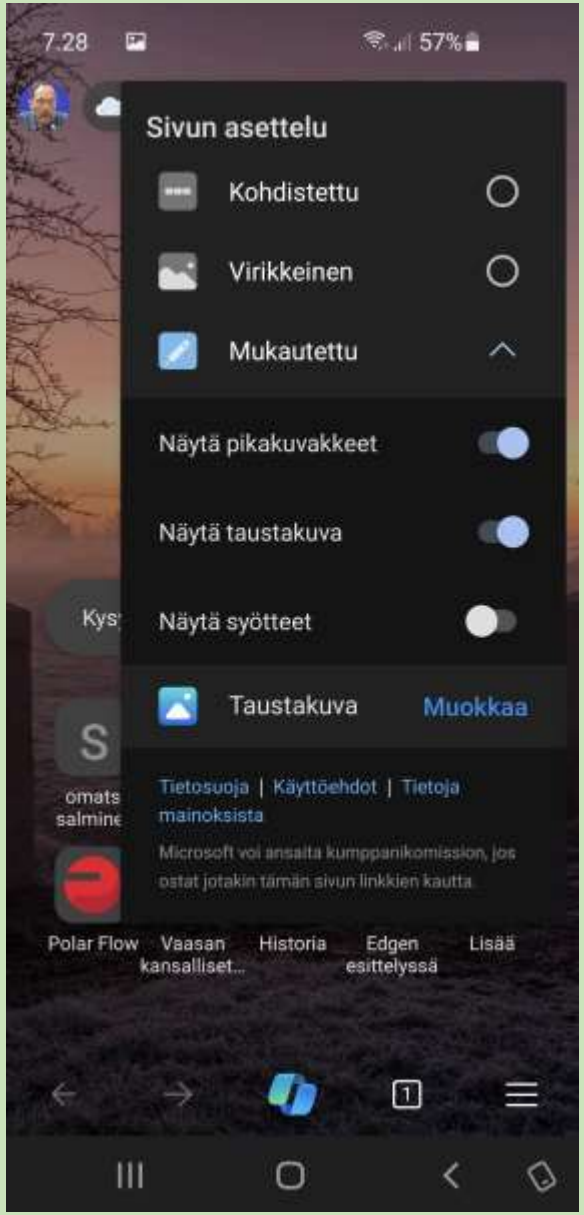
Tai osana "Omat tiedostot" toimintoa.

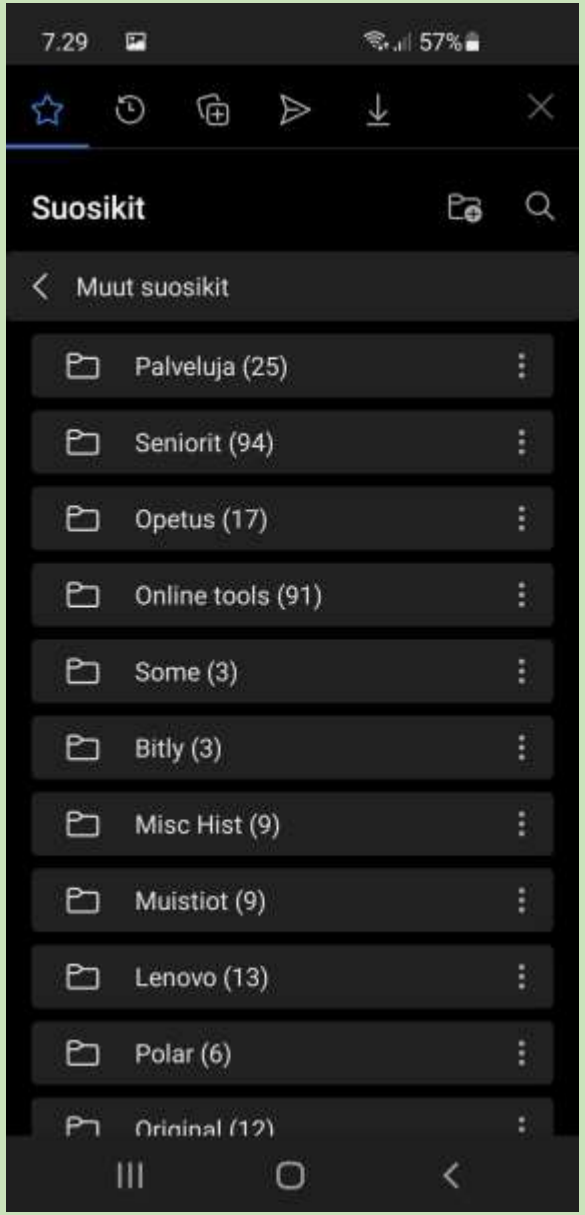

Edge-selain älypuhelimessa ja synkronointi mukaan lukien suosikit (bookmarks)

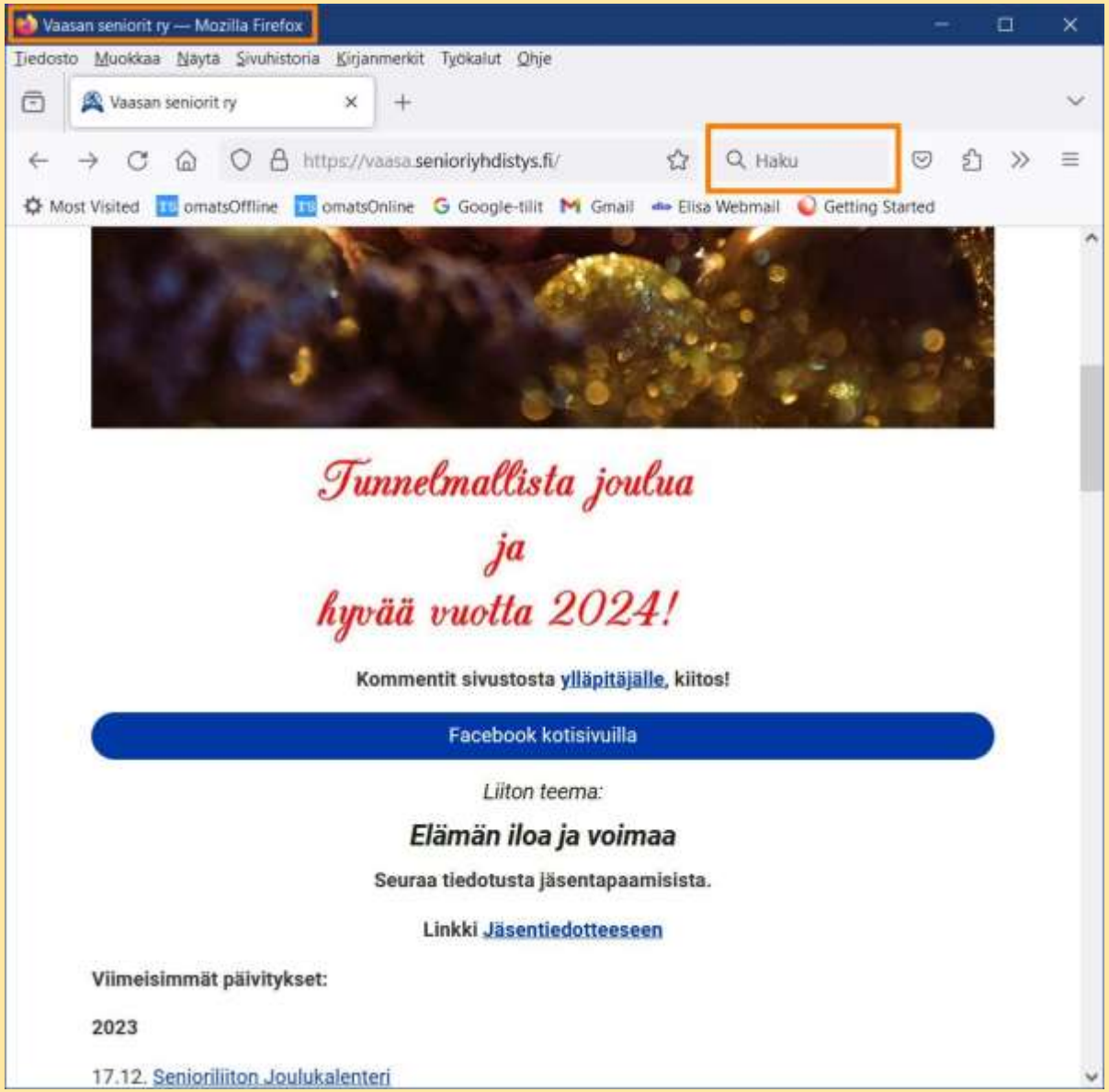

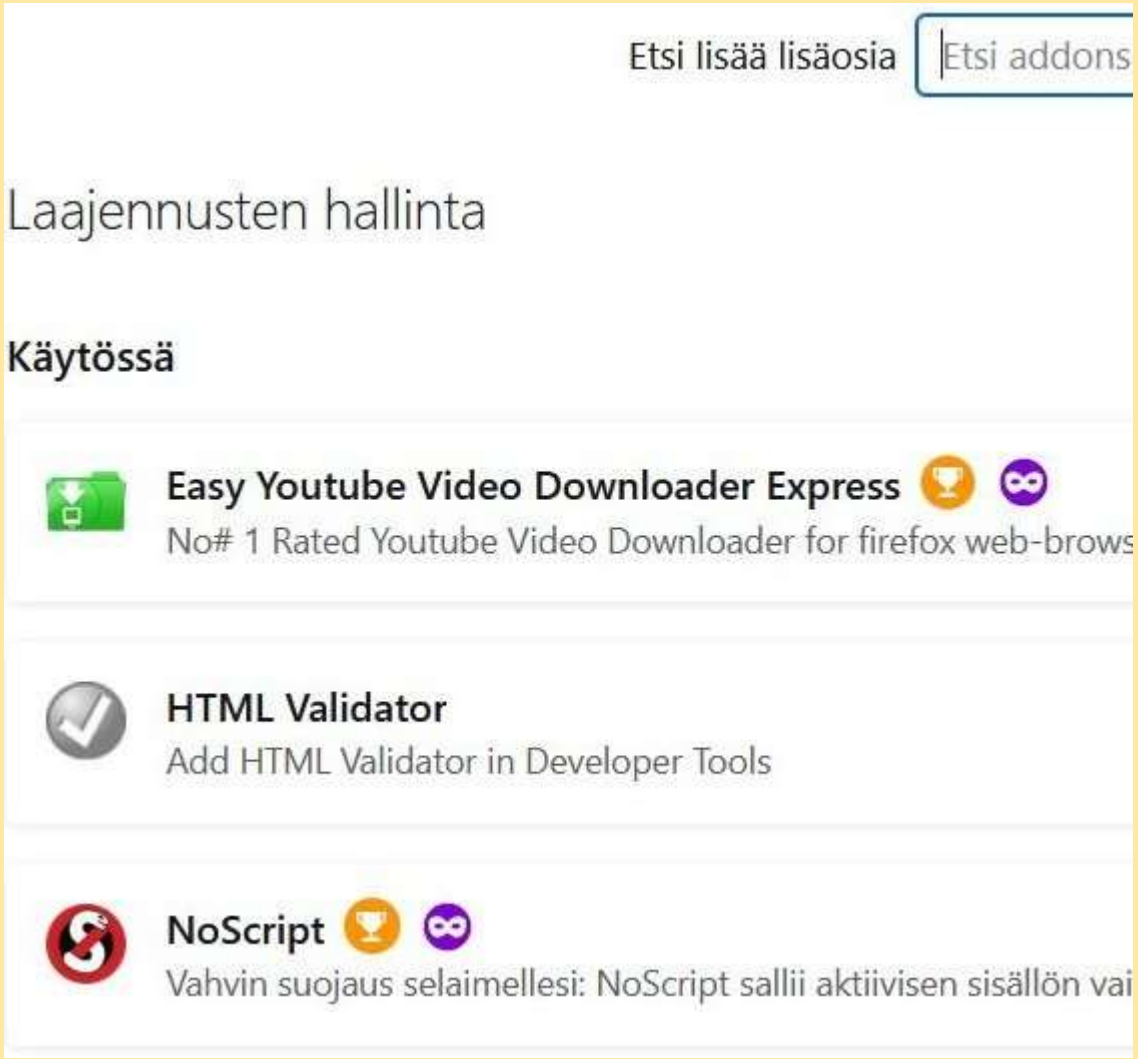

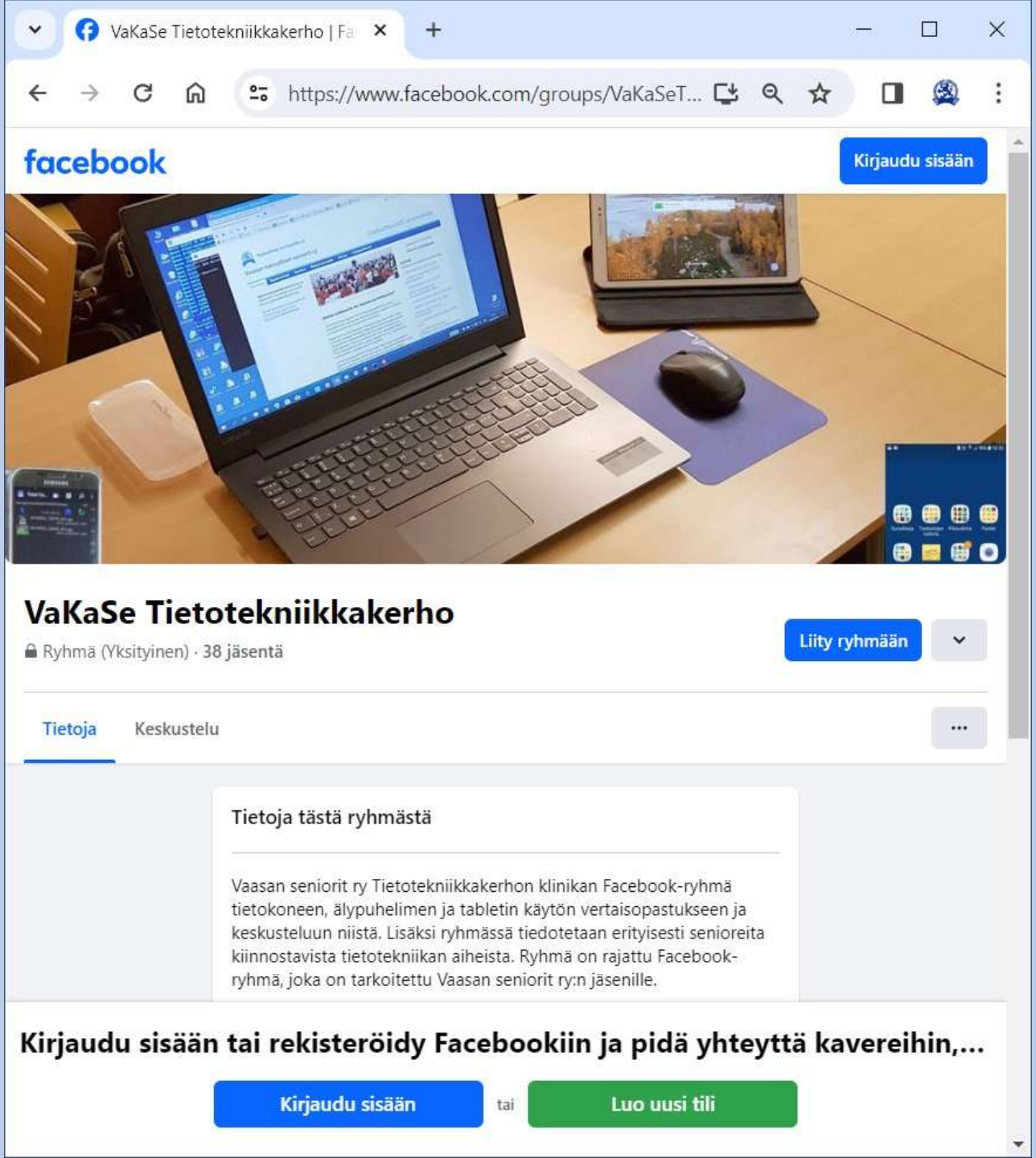

Firefox. Onko lisäarvoa? Joitakin muista puuttuvia lisäosia ja asetuksia.

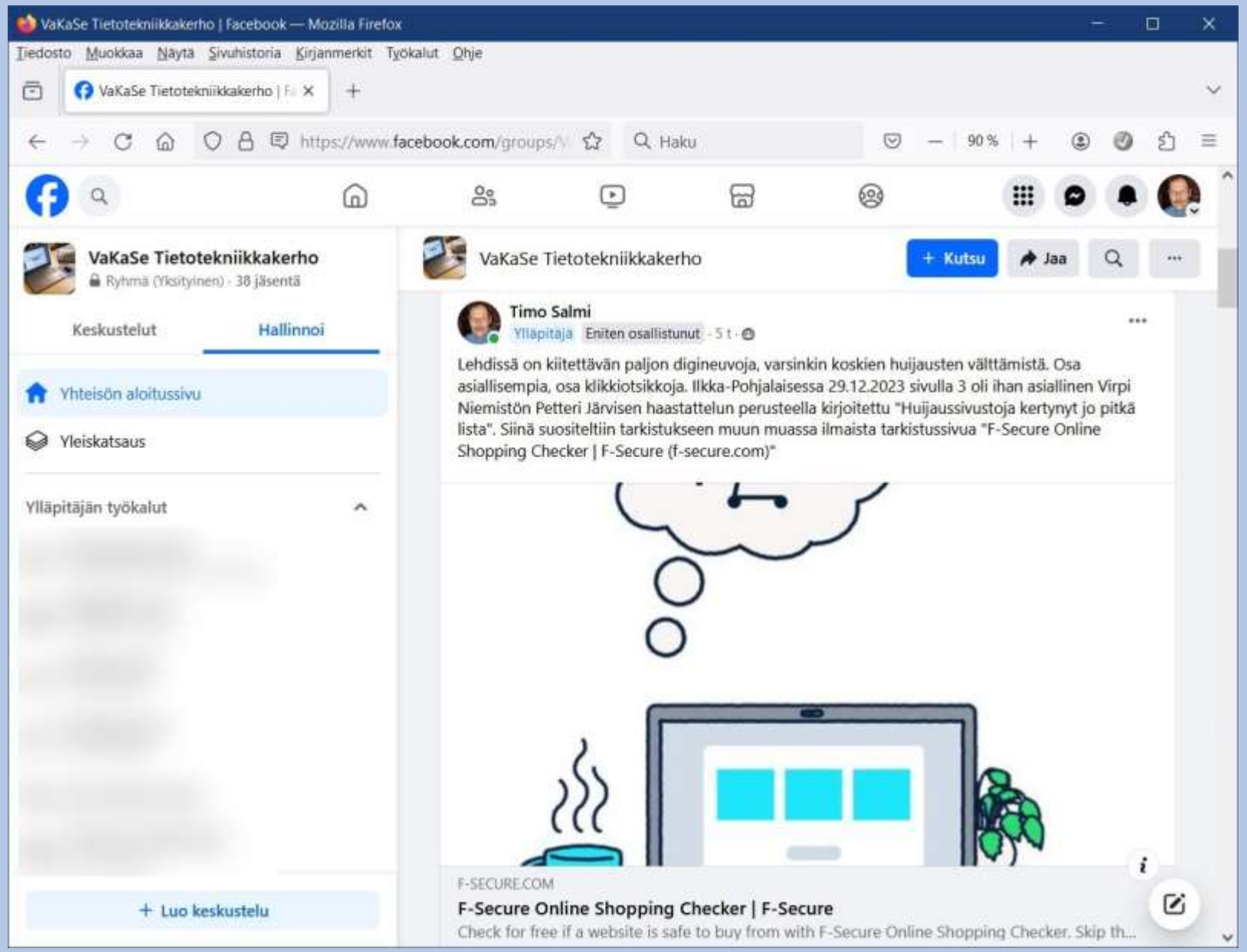

Lopuksi pientä mainontaa tietotekniikkakerhon omasta Facebookin ryhmästä yhdistyksen jäsenistölle, mukana 39. (9.2.2024)

https://www.facebook.com/groups/VaKaSeTietotekniikkakerho/

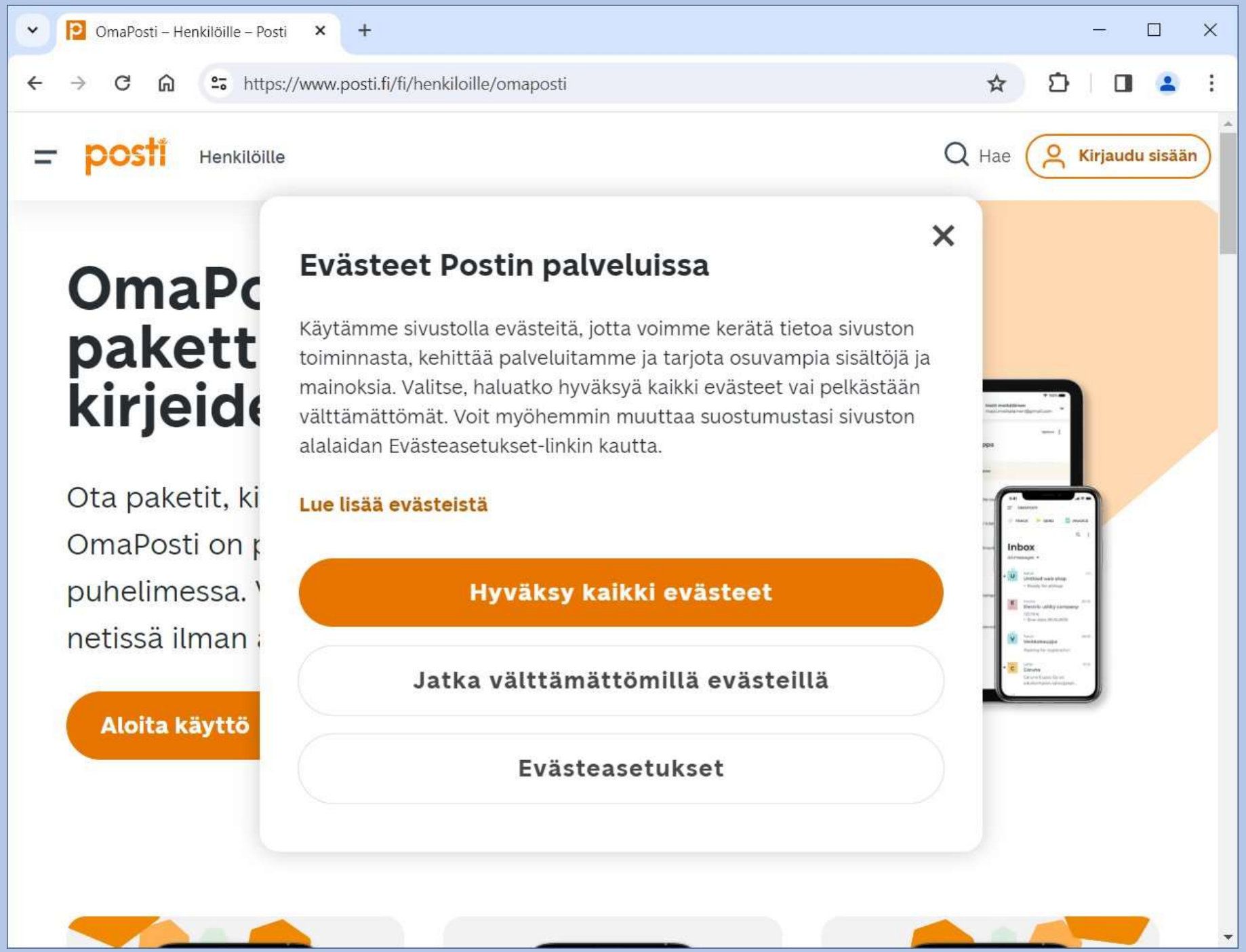
Ryhmä luotiin 16. maaliskuuta 2020 koronan vauhdittamana.

Muista myös kerhon vieriklinikka Ajurinkadun kerhohuoneessa parillisin tiistaisin 11:15-13:20.

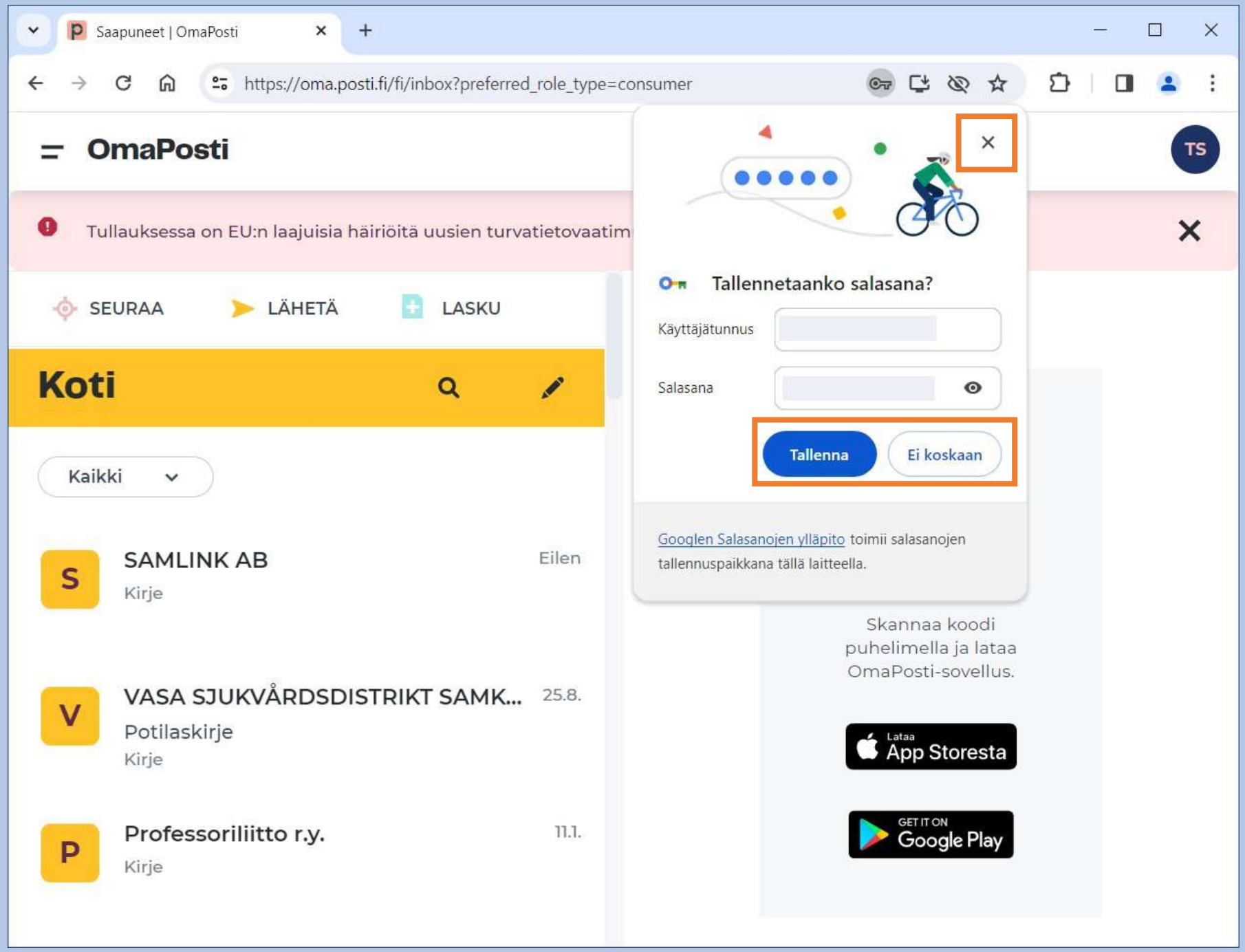
Esimerkki vinkistä tietotekniikan fb-ryhmässä sopivasti tämän tietoiskun turvapuolen asioihin liittyen.

Nimenomaan vain esimerkki, ei suositus.

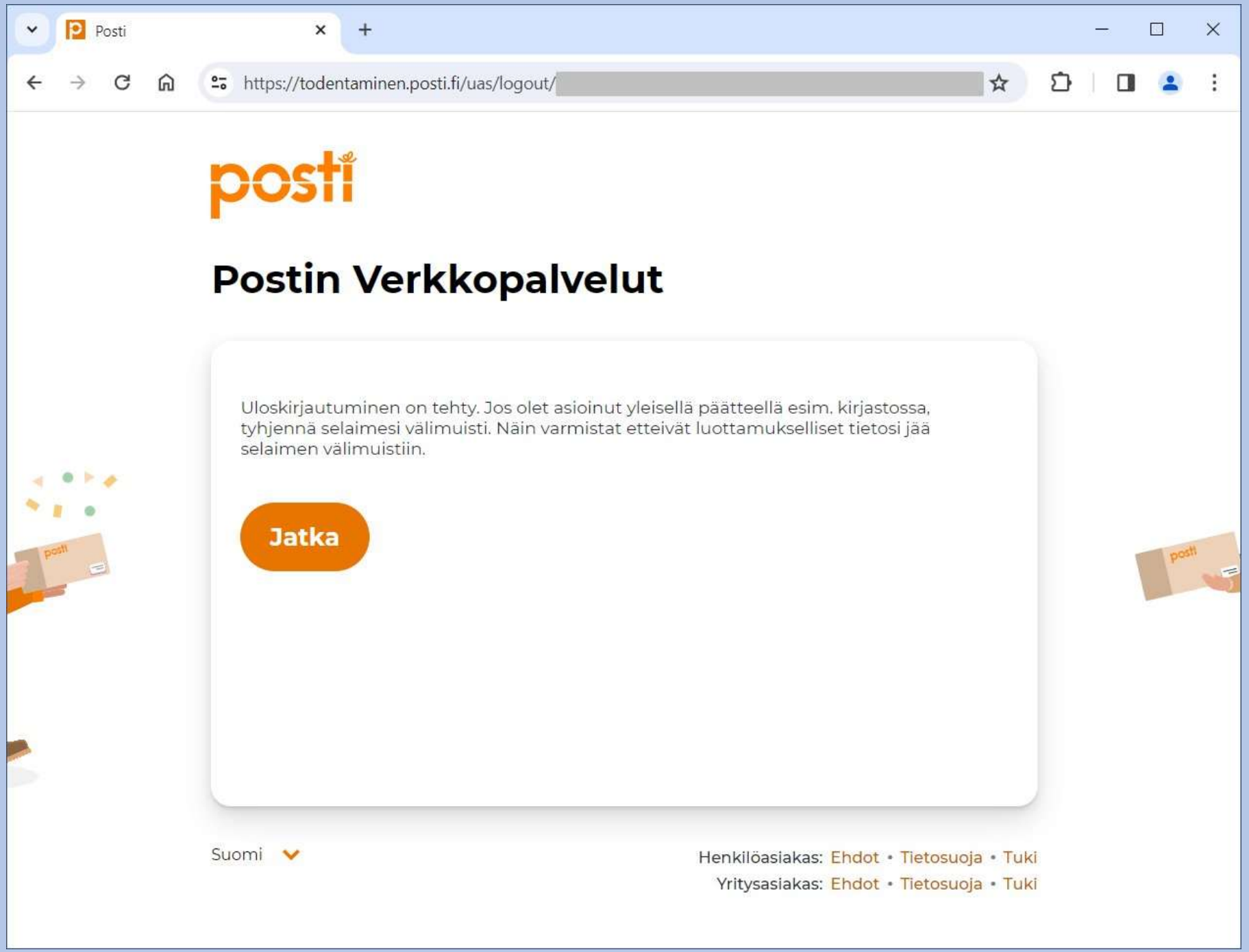
Esimerkkinä todellinen tapahtumasarja

1

Esimerkkinä todellinen tapahtumasarja

2

Esimerkkinä todellinen tapahtumasarja

3